

P.Z. br. 625

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/18

URBROJ: 65-24-2

Zagreb, 8. veljače 2024.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192., a u vezi s člankom 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 8. veljače 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlića Radmana i državne tajnike Andreju Metelko-Zgombić, Zdenka Lucića i Franu Matušića.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/22-11/72
URBROJ: 50301-22/06-24-7

Zagreb, 8. veljače 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordana Grlića Radmana i državne tajnike Andreju Metelko-Zgombić, Zdenka Lucića i Franu Matušića.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
OKVIRNOG SPORAZUMA O PARTNERSTVU I SURADNJI IZMEĐU
EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I VLADE MALEZIJE, S DRUGE STRANE

Zagreb, veljača 2024.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU OKVIRNOG SPORAZUMA O PARTNERSTVU I SURADNJI IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE, I VLADE MALEZIJE, S DRUGE STRANE

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Okvirnog sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane, sadržana je u odredbi članka 140. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Vijeće Europske unije je u studenome 2004. godine ovlastilo Europsku komisiju za pregovore o Okvirnom sporazumu o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane (u dalnjem tekstu: Okvirni sporazum). U pregovaračkim smjernicama navedeno je da će se pravna priroda Okvirnog sporazuma utvrditi na kraju pregovora i na temelju teksta koji proizlazi iz tih pregovora.

Pregovori s Malezijom započeli su 2011., a završeni su u prosincu 2015. Sporazum je parafiran 6. travnja 2016. Europska komisija je 5. kolovoza 2016. Vijeću Europske unije podnijela Zajednički prijedlog odluke Vijeća o potpisivanju Okvirnog sporazuma, u ime Europske unije, i Nacrt Okvirnog sporazuma.

Na sastanku 21. rujna 2016. Radna skupina za Aziju i Oceaniju (COASI) pozvala je na promjenu pravne prirode Okvirnog sporazuma kako bi on postao mješoviti te je Europsku komisiju i ESVD pozvala da ispitaju mogućnosti za privremenu primjenu Okvirnog sporazuma. To je stajalište potvrdio Odbor stalnih predstavnika 22. ožujka 2017.

Europska komisija je 3. srpnja 2018. Vijeću Europske unije podnijela Zajednički prijedlog odluke Vijeća o potpisivanju Okvirnog sporazuma, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Okvirnog sporazuma. Odbor stalnih predstavnika 19. rujna 2018. preporučio je Vijeću Europske unije da doneše odluku i odobri potpisivanje Okvirnog sporazuma.

Vlada Republike Hrvatske je 11. listopada 2018. donijela Odluku o pokretanju postupka za sklapanje Okvirnog sporazuma.

Odbor stalnih predstavnika obaviješten je 9. travnja 2019. da Malezija nije sklona prihvati privremenu primjenu Okvirnog sporazuma te da će stoga Vijeću Europske unije biti predloženi revidirani tekstovi.

Europska komisija je 1. kolovoza 2022. Vijeću Europske unije podnijela Prijedlog odluke Vijeća o potpisivanju Okvirnog sporazuma, u ime Europske unije. Revidiranim tekstom nije bila predviđena privremena primjena Okvirnog sporazuma. Glavna izmjena u revidiranom tekstu odnosi se na članak 58. (Stupanje na snagu i trajanje). U inačici teksta Okvirnog sporazuma iz 2018. članak 58. u stavcima 2. i 3. obuhvaćao je odredbe u vezi

privremene primjene koje su u posljednjoj verziji uklonjene. Ostale izmjene su pravno-lingvističke prirode.

Vlada Republike Hrvatske je 24. studenoga 2022. donijela Odluku o izmjenama i dopuni Odluke o pokretanju postupka za sklanjanje predmetnog Okvirnog sporazuma.

Okvirni sporazum sastavljen je u Bruxellesu 14. prosinca 2022.

Okvirni sporazum predstavlja još jedan važan korak prema pojačanom političkom i gospodarskom djelovanju Europske unije u jugoistočnoj Aziji. On će osigurati temelje za djelotvorniju bilateralnu suradnju između Europske unije i njezinih država članica i Malezije jer će se njime ojačati politički dijalog i poboljšati suradnja u širokom rasponu područja.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim Zakonom potvrđuje se Okvirni sporazum kako bi njegove odredbe, u smislu članka 141. Ustava Republike Hrvatske postale dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske.

Okvirni sporazum prati obrazac sličnih sporazuma o partnerstvu i suradnji koje Europska unija sklapa s trećim državama, uključujući s državama jugoistočne Azije. Cilj je Okvirnog sporazuma uspostava ojačanog partnerstva između Europske unije i Malezije te produbljivanje i jačanje suradnje u pitanjima od uzajamnog interesa, odražavajući pri tome zajedničke vrijednosti i zajednička načela.

Produbljivanje i jačanje suradnje obuhvaća niz područja, uključujući bilateralnu, regionalnu i međunarodnu suradnju, suradnju u području međunarodnog mira, sigurnosti i stabilnosti, suradnju u području trgovine i ulaganja, suradnju u području pravde i sigurnosti, suradnju u području znanosti, tehnologije i inovacija te suradnju u drugim sektorima.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga Zakona nalazi se u članku 207.a Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), prema kojemu se zakoni kojima se, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, potvrđuju međunarodni ugovori donose u pravilu u jednom čitanju, a postupak donošenja pokreće se podnošenjem konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju međunarodnog ugovora.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost biti vezana već sklopljenim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka, u pravilu ne može mijenjati ili dopunjavati tekst

međunarodnog ugovora, predlaže se ovaj Konačni prijedlog zakona raspraviti i prihvatiti u jednom čitanju.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU OKVIRNOG SPORAZUMA
O PARTNERSTVU I SURADNJI IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I NJEZINIH
DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE, I VLADE MALEZIJE, S DRUGE STRANE**

Članak 1.

Potvrđuje se Okvirni sporazum o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane, sastavljen u Bruxellesu 14. prosinca 2022. u izvorniku na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i malajskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Okvirnog sporazuma iz članka 1. ovoga Zakona, u izvorniku na hrvatskom jeziku, glasi:

OKVIRNI SPORAZUM
O PARTNERSTVU I SURADNJI
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I VLADE MALEZIJE,
S DRUGE STRANE

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „EU”,

i

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

države članice Europske unije, dalje u tekstu „države članice”,

s jedne strane,

i

VLADA MALEZIJE, dalje u tekstu „Malezija”,

s druge strane,

dalje u tekstu pojedinačno „stranka” i zajednički „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR tradicionalne prijateljske veze između stranaka te bliske povijesne, političke i gospodarske odnose koji ih ujedinjuju,

PRIDAJUĆI posebnu važnost sveobuhvatnoj prirodi njihova uzajamnog odnosa,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je ovaj Sporazum dio njihova šireg i koherentnog odnosa uspostavljenog sporazumima kojih su stranke,

PREPOZNAJUĆI vrijednost tolerancije, prihvatanja i uzajamnog poštovanja u heterogenoj i raznolikoj međunarodnoj zajednici te priznajući važnost umjerenosti,

PONOVO POTVRĐUJUĆI privrženost stranaka poštovanju demokratskih načela i ljudskih prava kako je utvrđeno u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima koju je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda („UN“) 10. prosinca 1948. te u drugim relevantnim međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima koji su primjenjivi na stranke,

PONOVO POTVRĐUJUĆI svoju privrženost načelima vladavine prava i dobrog upravljanja te želju za promicanjem gospodarskog i društvenog napretka svojih naroda, uzimajući u obzir načelo održivog razvoja i zahtjeve u pogledu zaštite okoliša,

ŽELEĆI ojačati suradnju u području međunarodne stabilnosti, pravde i sigurnosti kao osnovni preduvjet za promicanje održivog društvenog i gospodarskog razvoja, iskorjenjivanje siromaštva i promicanje Programa održivog razvoja do 2030. koji je donesen Rezolucijom Opće skupštine Ujedinjenih naroda br. 70/1 od 25. rujna 2015.,

GLEDAJUĆI na terorizam kao na prijetnju globalnoj sigurnosti i ŽELEĆI povećati intenzitet svojeg dijaloga i suradnje u području borbe protiv terorizma, u skladu s relevantnim instrumentima Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda („VSUN”), a posebno s Rezolucijom VSUN-a 1373 (2001),

ISKAZUJUĆI svoju predanost prevenciji i borbi protiv svih oblika terorizma i uspostavljanju djelotvornih međunarodnih instrumenata radi njegova iskorjenjivanja,

PREPOZNAJUĆI da svaka mjera poduzeta radi borbe protiv terorizma mora biti u skladu s obvezama koje su stranke preuzele na temelju međunarodnog prava, a posebno na temelju međunarodnog prava o ljudskim pravima i humanitarnog prava,

PONOVO POTVRĐUJUĆI da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice ne smiju ostati nekažnjena te uzimajući u obzir međunarodne kaznene sudove, uključujući Međunarodni kazneni sud, kao važne korake za postizanje međunarodnog mira i pravde,

DIJELEĆI stajalište da širenje oružja za masovno uništenje i načina njegove isporuke predstavlja ozbiljnu prijetnju međunarodnom miru i sigurnosti te želju da ojačaju svoj dijalog i suradnju u tom području,

PREPOZNAJUĆI da je nekontrolirano kretanje konvencionalnog oružja prijetnja međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti te prepoznajući potrebu za suradnjom kako bi se osigurao odgovoran prijenos konvencionalnog oružja i kako bi se riješilo pitanje nezakonitog trgovanja malim i lakin oružjem, uključujući streljivo za njega,

PRIZNAJUĆI važnost Sporazuma o suradnji između Europske ekonomске zajednice i Indonezije, Malezije, Filipina, Singapura i Tajlanda – zemalja članica Udruženja država Jugoistočne Azije („ASEAN”), potписанog u Kuala Lumpuru 7. ožujka 1980., i njegovih naknadnih protokola o pristupanju,

PRIZNAJUĆI važnost jačanja postojećeg odnosa između stranaka s ciljem jačanja njihove suradnje te njihovu zajedničku želju za konsolidacijom, produbljivanjem i proširivanjem svojih odnosa u područjima od uzajamnog interesa,

ISKAZUJUĆI svoju predanost promicanju svih aspekata održivog razvoja, uključujući zaštitu okoliša i djelotvornu suradnju u borbi protiv klimatskih promjena,

ISKAZUJUĆI svoju predanost promicanju međunarodno priznatih standarda rada i socijalnih standarda,

NAGLAŠAVAJUĆI važnost jačanja suradnje u području migracija,

NAPOMINJUĆI da, ako stranke u okviru ovog Sporazuma odluče sklopiti posebne sporazume u području slobode, sigurnosti i pravde koje EU može sklapati u skladu s dijelom III. glavom V. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odredbe takvih budućih sporazuma ne bi obvezivale Irsku, osim ako EU, istodobno s Irskom u pogledu njezinih prethodnih bilateralnih odnosa, obavijesti Maleziju da su takvi budući posebni sporazumi postali obvezujući za Irsku kao dio EU-a u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije. Isto tako, sve naknadne unutarnje mjere EU-a koje bi se donijele u skladu s prethodno navedenom glavom za provedbu ovog Sporazuma ne bi obvezivale Irsku, osim ako je priopćila svoju želju da sudjeluje u takvim mjerama ili da ih prihvati u skladu s Protokolom br. 21. NAPOMINJUĆI I da bi takvi budući posebni sporazumi ili takve naknadne unutarnje mjere EU-a bili obuhvaćeni Protokolom br. 22 o stajalištu Danske, priloženom navedenim ugovorima,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.

PRIRODA I PODRUČJE PRIMJENE

ČLANAK 1.

Temelj za suradnju

1. Poštovanje demokratskih načela i ljudskih prava, kako su utvrđena u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i drugim relevantnim međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima koji su primjenjivi na stranke, te poštovanje načela vladavine prava predstavlja temelj unutarnjih i međunarodnih politika stranaka i čini bitan element ovog Sporazuma.
2. Stranke potvrđuju svoje zajedničke vrijednosti kako su izražene u Povelji Ujedinjenih naroda, potpisanoj u San Franciscu 26. lipnja 1945.
3. Stranke potvrđuju svoju predanost promicanju održivog razvoja, suradnji u suočavanju s izazovima povezanimi s klimatskim promjenama i globalizacijom te doprinosu ostvarenju međunarodno utvrđenih razvojnih ciljeva, a posebno jačanju globalnog partnerstva za razvoj kako je ponovno definirano u Programu održivog razvoja do 2030.
4. Stranke ponovno potvrđuju privrženost načelima dobrog upravljanja u svim njegovim aspektima.
5. Provedba ovog Sporazuma temelji se na načelima dijaloga, međusobnog poštovanja, ravnopravnog partnerstva, konsenzusa i poštovanja međunarodnog prava.

6. Stranke se slažu da se suradnja na temelju ovog Sporazuma provodi u skladu s vlastitim zakonima, pravilima, propisima i politikama.

ČLANAK 2.

Ciljevi suradnje

Ciljevi ovog Sporazuma su uspostava ojačanog partnerstva stranaka te produbljivanje i jačanje suradnje u pitanjima od uzajamnog interesa, odražavajući pri tome zajedničke vrijednosti i zajednička načela.

GLAVA II.

BILATERALNA, REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

ČLANAK 3.

Suradnja u regionalnim i međunarodnim forumima i organizacijama

1. Stranke se obvezuju razmjenjivati stajališta i surađivati u regionalnim i međunarodnim forumima i organizacijama kao što su Ujedinjeni narodi („UN”) i odgovarajuće agencije UN-a, dijalog EU-a i ASEAN-a, Regionalni forum ASEAN-a, Azijsko-europski sastanak („ASEM”), Konferencija Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju i Svjetska trgovinska organizacija („WTO”).

2. Stranke također promiču suradnju skupina za strateško promišljanje, akademske zajednice, nevladinih organizacija i medija u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom. Takva suradnja može osobito uključivati održavanje odgovarajućeg osposobljavanja, radionica i seminara, razmjene stručnjaka, studije te druga djelovanja o kojima se stranke dogovore.

ČLANAK 4.

Regionalna i bilateralna suradnja

Za svaki sektor dijaloga i suradnje na temelju ovog Sporazuma, stavljajući odgovarajući naglasak na pitanja iz ovog Sporazuma, stranke također mogu uz uzajamni dogovor surađivati u obliku aktivnosti na regionalnoj razini ili kombinacijom bilateralnih i regionalnih okvira, uzimajući u obzir regionalne procese za donošenje odluka regionalne skupine o kojoj je riječ. U tom pogledu stranke odabriom prikladnog okvira nastoje u najvećoj mogućoj mjeri povećati utjecaj na sve zainteresirane sudionike i pojačati njihovu uključenost te istodobno na najučinkovitiji način iskoristiti dostupne resurse i osigurati koherentnost s drugim aktivnostima.

GLAVA III.

SURADNJA U PODRUČJU MEĐUNARODNOG MIRA, SIGURNOSTI I STABILNOSTI

ČLANAK 5.

Borba protiv terorizma

Stranke ponovno potvrđuju važnost prevencije i borbe protiv terorizma, uz potpuno poštovanje načela Povelje Ujedinjenih naroda, vladavine prava i međunarodnog prava, uključujući primjenjivo međunarodno pravo o ljudskim pravima i humanitarno pravo, uzimajući u obzir Globalnu antiterorističku strategiju UN-a sadržanu u Rezoluciji Opće skupštine UN-a br. 60/288 (2006), kako je revidirana rezolucijama Opće skupštine UN-a br. 62/272 (2008) i br. 64/297 (2010). U tom okviru stranke surađuju u prevenciji i suzbijanju terorističkih djela, a posebno:

- (a) u okviru provedbe rezolucija VSUN-a 1267 (1999), 1373 (2001) i 1822 (2008), kao i drugih relevantnih rezolucija UN-a, te ratifikacije i provedbe relevantnih međunarodnih konvencija i instrumenata;
- (b) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i njihovim mrežama potpore u skladu s međunarodnim i domaćim pravom;
- (c) razmjenom stajališta o sredstvima i metodama korištenima u borbi protiv terorizma i poticanja terorističkih djela, uključujući u tehničkim područjima i osposobljavanju, kao i razmjenom iskustava u vezi s prevencijom terorizma;

- (d) suradnjom u cilju produbljivanja međunarodnog konsenzusa o borbi protiv terorizma i financiranja terorizma te u odgovarajućem normativnom okviru, te radom na što bržem postizanju sporazuma o Sveobuhvatnoj konvenciji o međunarodnom terorizmu kako bi se dopunili postojeći UN-ovi i drugi primjenjivi međunarodni instrumenti za borbu protiv terorizma;
- (e) promicanjem suradnje među državama članicama UN-a u cilju djelotvorne provedbe Globalne antiterorističke strategije UN-a svim primjerenim sredstvima;
- (f) provedbom i jačanjem suradnje u borbi protiv terorizma u okvirima dijaloga EU-a i ASEAN-a i ASEM-a;
- (g) razmjenom najboljih praksi u području prevencije i borbe protiv terorizma.

ČLANAK 6.

Teška kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice

1. Stranke ponovno potvrđuju da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice kao cjeline ne smiju ostati nekažnjena te da se moraju poduzeti mjere za odgovor na ta kaznena djela, prema potrebi, na domaćoj ili međunarodnoj razini u skladu sa zakonima stranaka i primjenjivim međunarodnim obvezama. Te mjere mogu obuhvaćati diplomatska, humanitarna i druga mirna sredstva te međunarodne kaznene sudove.

2. Stranke smatraju da su međunarodni kazneni sudovi, uključujući Međunarodni kazneni sud, važni koraci za postizanje međunarodnog mira i pravde.
3. Stranke ponovno naglašavaju važnost suradnje s tim sudovima u skladu sa zakonima stranaka i primjenjivim međunarodnim obvezama.
4. Stranke surađuju s ciljem promicanja univerzalnosti Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda.

ČLANAK 7.

Oružje za masovno uništenje

1. Stranke ponovno naglašavaju cilj jačanja međunarodnih režima za oružje za masovno uništenje. Stranke smatraju da je širenje oružja za masovno uništenje i načina njegove isporuke državnim i nedržavnim akterima jedna od najozbiljnijih prijetnji međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti. Stranke surađuju i doprinose međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti putem punog poštovanja i nacionalne provedbe svojih postojećih obveza na temelju međunarodnih ugovora i sporazuma o razoružanju i neširenju oružja, kao i ostalih relevantnih međunarodnih obveza u okviru Povelje Ujedinjenih naroda. Ova odredba čini bitan element ovog Sporazuma.

2. Stranke uz to surađuju i doprinose jačanju međunarodnih režima za neširenje oružja i razoružanje:

- (a) poduzimanjem koraka, prema potrebi, kako bi potpisale, ratificirale ili pristupile te u potpunosti provodile sve druge relevantne međunarodne instrumente koji se odnose na oružje za masovno uništenje te promicanjem univerzalnog poštovanja tih instrumenata;
- (b) uvođenjem i dalnjim razvojem djelotvornih nacionalnih kontrola izvoza, kojima se kontrolira izvoz i provoz robe povezane s oružjem za masovno uništenje, uključujući kontrolu krajnjeg korištenja tehnologija dvojne namjene u svrhe povezane s oružjem za masovno uništenje, te koje sadržavaju djelotvorne sankcije za kršenja kontrola izvoza;
- (c) promicanjem univerzalnog prihvaćanja i pune provedbe primjenjivih multilateralnih ugovora.

3. Stranke prepoznaju da provedba kontrola izvoza ne bi smjela ometati međunarodnu suradnju u području razvoja materijala, opreme i tehnologije za miroljubive svrhe, pri čemu se ciljevi miroljubive upotrebe ne bi smjeli iskorištavati kao paravan za širenje oružja.

4. Stranke vode redovit politički dijalog za dopunu i učvršćivanje njihovih obveza na temelju ovog članka. Taj dijalog može se odvijati na regionalnoj osnovi.

ČLANAK 8.

Konvencionalno oružje

1. Stranke prepoznaju važnost domaćih sustava kontrole za prijenos konvencionalnog oružja u skladu s postojećim međunarodnim standardima. Stranke prepoznaju važnost primjene takvih kontrola na odgovoran način u cilju doprinošenja međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti te smanjenju ljudske patnje, kao i sprečavanju preusmjeravanja konvencionalnog oružja.
2. Stranke prepoznaju da nezakonita proizvodnja, prijenos i promet malog i lakog oružja, uključujući streljivo za njega, i njegovo pretjerano gomilanje, loše upravljanje, nedovoljno osigurane zalihe i nekontrolirano širenje malog i lakog oružja predstavljaju ozbiljnu prijetnju miru i međunarodnoj sigurnosti.
3. Stranke poštiju i u potpunosti provode svoje obveze rješavanja pitanja nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem, uključujući streljivo za njega, u skladu s postojećim međunarodnim sporazumima i rezolucijama VSUN-a, kao i svoje obveze u okviru ostalih međunarodnih instrumenata primjenjivih u tom području, kao što je Akcijski program UN-a za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem u svim njegovim aspektima, koji je donijela Opća skupština UN-a 20. srpnja 2001.

4. Stranke surađuju na bilateralnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini kako bi osigurale odgovoran prijenos konvencionalnog oružja i kako bi rješavale pitanje nezakonitog trgovanja malim i lakin oružjem, uključujući streljivo za njega. Stranke osiguravaju koordinaciju u svojem radu na regulaciji ili poboljšavanju regulacije međunarodne trgovine konvencionalnim oružjem i na sprečavanju, suzbijanju i iskorjenjivanju nezakonitog trgovanja oružjem. Stranke također uključuju pitanja povezana s konvencionalnim oružjem u okvir svojeg postojećeg redovitog političkog dijaloga.

ČLANAK 9.

Umjerenost

1. Stranke surađuju u cilju promicanja umjerenosti u dijalozima kad se bave pitanjima od uzajamnog interesa.
2. Stranke su suglasne, prema potrebi, promicati vrijednost umjerenosti u regionalnim i međunarodnim forumima.
3. Stranke surađuju u promicanju umjerenosti, uključujući olakšavanjem i podržavanjem relevantnih aktivnosti te razmjenom najboljih praksi, informacija i iskustava.

GLAVA IV.

SURADNJA U PODRUČJU TRGOVINE I ULAGANJA

ČLANAK 10.

Opća načela

1. Stranke sudjeluju u dijalogu o temama povezanim s trgovinom i ulaganjima kako bi ojačale i unaprijedile multilateralni sustav trgovine i međusobnu bilateralnu trgovinu.
2. U tu svrhu stranke surađuju u području trgovine i ulaganja, među ostalim nastojeći dogovoriti međusobni sporazum o slobodnoj trgovini. Taj je sporazum poseban sporazum kako je naveden u članku 52. stavku 2.
3. Ako to žele, stranke mogu razvijati međusobne trgovinske i investicijske odnose putem dijaloga, suradnje i uzajamno dogovorenih inicijativa tako da, među ostalim, pristupaju područjima iz članaka od 11. do 17.

ČLANAK 11.

Sanitarna i fitosanitarna pitanja

1. Stranke surađuju na sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka na području stranaka.

2. Stranke raspravljaju i razmjenjuju informacije o svojim mjerama kako su definirane u okviru Sporazuma WTO-a o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama, koji je stupio na snagu osnivanjem WTO-a 1. siječnja 1995., Međunarodne konvencije za zaštitu bilja, potpisane u Rimu 6. prosinca 1951., Svjetske organizacije za zdravlje životinja i Komisije za Codex Alimentarius.
3. Stranke su suglasne surađivati na izgradnji kapaciteta za sanitarna i fitosanitarna pitanja. Ta izgradnja kapaciteta prilagođena je potrebama svake od stranaka te provodi s ciljem pružanja pomoći stranci u poštovanju sanitarnih i fitosanitarnih mjera druge stranke.

ČLANAK 12.

Tehničke prepreke trgovini

Stranke promiču upotrebu međunarodnih standarda te surađuju i razmjenjuju informacije o standardima, tehničkim propisima i postupcima ocjenjivanja sukladnosti, posebno u okviru Sporazuma WTO-a o tehničkim preprekama u trgovini, koji je stupio na snagu osnivanjem WTO-a 1. siječnja 1995.

ČLANAK 13.

Carina

Kako bi povećale zaštitu i sigurnost međunarodne trgovine te osigurale uravnotežen pristup između olakšavanja trgovine i borbe protiv prijevara i nepravilnosti, stranke dijele iskustva i razmatraju mogućnosti u pogledu:

- (a) pojednostavljenja uvoza, izvoza i drugih carinskih postupaka;
- (b) uspostavljanja mehanizama uzajamne administrativne pomoći;
- (c) osiguravanja transparentnosti propisa o trgovini i carini;
- (d) razvijanja carinske suradnje;
- (e) uskladištanja stajališta i zajedničkog djelovanja u kontekstu relevantnih međunarodnih inicijativa, uključujući olakšavanje trgovine.

ČLANAK 14.

Ulaganje

Stranke potiču veći tok ulaganja razvojem privlačnog i stabilnog okruženja za uzajamna ulaganja postojanim dijalogom čiji su ciljevi jačanje razumijevanja i suradnje u pitanjima povezanim s ulaganjima, istraživanje mehanizama radi olakšavanja tokova ulaganja te promicanje stabilnih, transparentnih, otvorenih i nediskriminirajućih pravila za ulagače.

ČLANAK 15.

Politika tržišnog natjecanja

1. Stranke promiču djelotvornu primjenu pravila tržišnog natjecanja i mogu surađivati u tom pogledu, uzimajući u obzir koncepte transparentnosti i poštenog postupka kako bi se osigurala sigurnost poduzetnicima koji posluju na tržištu druge stranke.
2. Stranke sudjeluju u aktivnostima tehničke suradnje u području politike tržišnog natjecanja u skladu s dostupnim finansijskim sredstvima za te aktivnosti na temelju njihovih instrumenata i programa za suradnju.

ČLANAK 16.

Usluge

Stranke uspostavljaju postojan dijalog čiji su ciljevi posebno razmjena informacija o njihovim regulatornim okvirima, promicanje pristupa njihovim tržištima, uključujući e-trgovinom, promicanje pristupa izvorima kapitala i tehnologije te promicanje trgovine uslugama između stranaka i na tržištima trećih zemalja.

ČLANAK 17.

Prava intelektualnog vlasništva

1. Stranke ponovno potvrđuju veliku važnost koju pridaju zaštiti prava intelektualnog vlasništva, uključujući označe zemljopisnog podrijetla, i svaka se stranka obvezuje uspostaviti odgovarajuće mjere u cilju osiguravanja odgovarajuće, uravnotežene i djelotvorne zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva, posebno u odnosu na povredu takvih prava, u skladu s međunarodnim standardima na koje su se stranke obvezale. Zaštita i provedba prava intelektualnog vlasništva trebala bi doprinijeti promicanju tehnoloških inovacija te prijenosu i širenju tehnologije, uz uzajamnu korist proizvođača i korisnika tehnološkog znanja i na način koji vodi prema društvenom i gospodarskom blagostanju, te ravnoteži između prava i obveza.

2. Stranke mogu razmjenjivati informacije i dijeliti iskustva u pogledu pitanja kao što su:

- (a) praksa, promocija, širenje, racionalizacija, upravljanje, harmonizacija i zaštita prava intelektualnog vlasništva;
- (b) djelotvorna primjena, upotreba i komercijalizacija prava intelektualnog vlasništva;
- (c) provedba prava intelektualnog vlasništva, uključujući mjere na granicama.

3. Stranke surađuju u područjima zaštite intelektualnog vlasništva od uzajamnog interesa radi djelotvorne zaštite, upotrebe i komercijalizacije intelektualnog vlasništva na temelju svojih iskustava te poboljšavaju širenje znanja o tome.

GLAVA V.

SURADNJA U PODRUČJU PRAVDE I SIGURNOSTI

ČLANAK 18.

Vladavina prava i pravna suradnja

1. Stranke posebnu važnost pridaju jačanju vladavine prava.
2. Stranke surađuju na jačanju svih relevantnih institucija, uključujući pravosudne.
3. Pravna suradnja između stranaka može, među ostalim, uključivati razmjenu informacija o pravnim sustavima i zakonodavstvu.

ČLANAK 19.

Zaštita osobnih podataka

Stranke razmjenjuju stajališta i znanje u cilju promicanja visoke razine zaštite osobnih podataka na temelju primjenjivih međunarodnih standarda, među ostalim standarda EU-a i Vijeća Europe te drugih međunarodnih pravnih instrumenata.

ČLANAK 20.

Migracije

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost suradnje u upravljanju migracijskim tokovima između svojih područja. U cilju jačanja suradnje stranke mogu uspostaviti, kad i ako bude potreban, dijalog o svim pitanjima od uzajamnog interesa povezanim s migracijama uz istovremeno uzimanje u obzir procjene konkretnih potreba iz stavka 2. Svaka stranka može, ako to bude smatrala prikladnim, uvrstiti razloge za zabrinutost povezane s migracijama u svoje strategije za gospodarski i društveni razvoj iz svoje perspektive zemlje podrijetla, tranzitne zemlje i/ili odredišne zemlje migranata. Suradnja u području migracija može, među ostalim, obuhvatiti i pomoći u izgradnji kapaciteta i tehničku pomoći prema dogovoru stranaka.

2. Suradnja između stranaka temelji se na potrebama, provodi se uz međusobno savjetovanje stranaka i usmjerena je na:
  - (a) glavne uzroke migracija;
  - (b) razmjenu stajališta o praksama i standardima koji se odnose na pružanje međunarodne zaštite osobama kojima je ona potrebna;
  - (c) uspostavu djelotvorne i preventivne politike protiv nezakonitih migracija, krijumčarenja migranata i trgovanja ljudima, što uključuje načine borbe protiv mreža krijumčara i trgovaca ljudima te načine zaštite žrtava trgovanja ljudima;

- (d) povratak, u skladu s primjerenim, humanim i dostojanstvenim uvjetima, osoba koje nezakonito borave, što uključuje promicanje njihova dobrovoljnog povratka, i ponovni prihvat tih osoba u skladu sa stavkom 3.;
- (e) pitanja koja se smatraju od uzajamnog interesa u području viza i sigurnosti putnih isprava;
- (f) pitanja koja se smatraju od uzajamnog interesa u području upravljanja granicama.

3. U okviru suradnje za sprečavanje i kontrolu nezakonitog useljavanja i ne dovodeći u pitanje potrebu zaštite žrtava trgovanja ljudima, stranke su nadalje suglasne s tim da:

- (a) Malezija, podložno potrebi potvrde državljanstva, na zahtjev države članice i bez dodatnih formalnosti osim onih iz stavka 4. ponovno prihvaća svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području te države članice;
- (b) svaka država članica, podložno potrebi potvrde državljanstva, na zahtjev Malezije i bez dodatnih formalnosti osim onih iz stavka 4. ponovno prihvaća svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području Malezije.

4. Za potrebe stavka 3. države članice i Malezija bez odgađanja svojim državljanima osiguravaju prikladnu putnu ispravu u tu svrhu. Ako osoba koja treba biti ponovno prihvaćena ne posjeduje isprave ili neki drugi dokaz svojeg državljanstva, nadležna diplomatska i konzularna predstavništva Malezije odnosno dotične države članice organiziraju razgovor s tom osobom kako bi se utvrdilo njezino državljanstvo. Ovim se člankom ne dovode u pitanje zakoni, pravila i propisi stranaka povezani s utvrđivanjem državljanstva.

5. Ako bilo koja stranka to smatra potrebnim, stranke u pregovorima dogovaraju sporazum između EU-a i Malezije kojim se uređuju specifične obveze u području ponovnog prihvata, uključujući obvezu ponovnog prihvata osoba koje nisu njihovi državljeni, ali koje posjeduju valjanu dozvolu boravka koju je izdala jedna od stranaka ili koje su ušle na područje jedne stranke izravno s područja druge stranke.

ČLANAK 21.

Konzularna zaštita

Malezija je suglasna s tim da diplomatska i konzularna tijela bilo koje države članice s predstavništvom u Maleziji pružaju zaštitu bilo kojem državljaninu države članice koja nema stalno predstavništvo u Maleziji koje je stvarno u mogućnosti osigurati konzularnu zaštitu u određenom predmetu, i to pod istim uvjetima kao i državljanima te države članice.

ČLANAK 22.

Nedopuštene droge

1. Stranke surađuju kako bi osigurale uravnoteženu politiku nedopuštenih droga djelotvornom koordinacijom između nadležnih tijela, uključujući, prema potrebi, tijela iz zdravstvenog i pravosudnog sektora, sektora unutarnjih poslova i carinskog sektora u cilju smanjivanja opskrbe, trgovine i potražnje za nedopuštenim drogama te ublažavanja negativnih posljedica zlouporabe droga za pojedince i društvo u cjelini, kao i postizanja djelotvornijeg sprečavanja zlouporabe prekursora za droge.
2. Stranke se dogovaraju o načinima suradnje koji su potrebni za postizanje ciljeva iz stavka 1. Njihova se djelovanja temelje na zajednički usuglašenim načelima stranaka uz uzimanje u obzir odgovarajućih međunarodnih konvencija, Političke izjave i Izjave o vodećim načelima za smanjenje potražnje za drogama, koje je donijela Opća skupština UN-a 10. lipnja 1998., te Političke izjave i Akcijskog plana o međunarodnoj suradnji prema integriranoj i uravnoteženoj strategiji za borbu protiv svjetskog problema droga, koje je donijela Komisija UN-a za opojne droge 11. i 12. ožujka 2009.
3. Stranke razmjenjuju stručna znanja u područjima kao što su izrada zakonodavstva i politika o uspostavljanju domaćih institucija i informacijskih centara, osposobljavanje osoblja, istraživanje povezano s drogom te sprečavanje zlouporabe prekursora za droge korištenih za nezakonitu proizvodnju opojnih droga i psihotropnih tvari.

ČLANAK 23.

Organizirani kriminal i korupcija

Stranke surađuju u borbi protiv organiziranog kriminala, gospodarskog i financijskog kriminala te korupcije. Cilj je takve suradnje provedba primjenjivih međunarodnih instrumenata kojih su stranke, kao što su Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminala, donesena Rezolucijom Opće skupštine UN-a br. 55/25 od 15. studenoga 2000., i protokoli kojima se ona dopunjaje te Konvencija UN-a protiv korupcije, donesena Rezolucijom Opće skupštine UN-a br. 58/4 od 31. listopada 2003.

ČLANAK 24.

Pranje novca i financiranje terorizma

1. Stranke su suglasne da je potrebno raditi i surađivati u cilju sprečavanja i borbe protiv upotrebe njihovih financijskih sustava, što obuhvaća financijske institucije i određena nefinansijska poduzeća i zanimanja, za financiranje terorizma i pranje prihoda iz teških kaznenih djela.

2. Stranke su suglasne da suradnja na temelju stavka 1. omogućuje razmjenu relevantnih informacija u okviru zakona, pravila i propisa svake od stranaka i primjenjivih međunarodnih standarda za sprečavanje i borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, kao što su oni koje je donijela Radna skupina za finansijsko djelovanje.

3. Suradnja se također širi u obliku izgradnje kapaciteta usmjerenih na borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, što obuhvaća razmjene dobrih praksi, stručnog znanja i ospozobljavanja, prema dogovoru stranaka.

GLAVA VI.

SURADNJA U DRUGIM SEKTORIMA

ČLANAK 25.

Ljudska prava

1. Stranke surađuju na promicanju i zaštiti ljudskih prava u područjima koje dogovore stranke.

2. Suradnja u području ljudskih prava može, među ostalim, uključivati:
  - (a) razmjene najboljih praksi u pogledu ratifikacije i provedbe međunarodnih konvencija, izrade i provedbe akcijskih planova na domaćoj razini te uloge i funkcioniranja relevantnih nacionalnih institucija stranaka za ljudska prava;
  - (b) obrazovanje o ljudskim pravima;
  - (c) uspostavu sadržajnog, širokog dijaloga o ljudskim pravima;
  - (d) suradnju u okviru relevantnih UN-ovih tijela za ljudska prava.

ČLANAK 26.

Financijske usluge

1. Stranke jačaju suradnju kako bi se u području bankarstva, osiguranja i drugih dijelova finansijskog sektora, uključujući islamske finansijske usluge, približila zajednička pravila i standardi te poboljšali računovodstveni, revizorski, nadzorni i regulatorni sustavi.
2. Stranke prepoznaju važnost mjera za izgradnju kapaciteta kako bi se to postiglo.

ČLANAK 27.

Dijalog o ekonomskoj politici

Stranke surađuju u promicanju razmjene informacija o svojim gospodarskim trendovima i dijeljenju iskustva u vezi s ekonomskim politikama u kontekstu regionalne gospodarske suradnje i integracije.

ČLANAK 28.

Dobro upravljanje u području oporezivanja

1. Stranke jačaju suradnju u području oporezivanja. Stranke prepoznaju važnost načela dobrog upravljanja u području oporezivanja, kao što su transparentnost, razmjena informacija i izbjegavanje štetnih poreznih praksi, te preuzimaju obvezu provedbe tih načela u skladu s međunarodnim standardima, u cilju promicanja i razvoja gospodarskih aktivnosti.

2. Stranke surađuju na jačanju izgradnje kapaciteta za dobro upravljanje u području oporezivanja u cilju razvoja kompetencija i stručnog znanja, prema uzajamnom dogovoru stranaka.

ČLANAK 29.

Industrijska politika i mala i srednja poduzeća

Uzimajući u obzir svoje ekonomske politike i ciljeve, stranke promiču suradnju u svim područjima industrijske politike koja smatraju prikladnima u cilju poboljšanja konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, među ostalim:

- (a) razmjenom informacija i dijeljenjem iskustava u vezi sa stvaranjem okvirnih uvjeta za mala i srednja poduzeća kako bi se povećala njihova konkurentnost;
- (b) promicanjem kontakata među gospodarskim subjektima, poticanjem zajedničkih ulaganja i uspostavljanjem zajedničkih pothvata i informacijskih mreža, osobito u okviru postojećih horizontalnih programa EU-a, stimulirajući posebno prijenos tehnologije i praktičnog znanja između partnera;
- (c) pružanjem informacija i poticanjem inovacija te razmjenom dobre prakse u pristupu financijskim sredstvima, uključujući mikropodeuzeća i mala poduzeća;
- (d) olakšavanjem i podupiranjem relevantnih aktivnosti koje su uspostavili privatni sektori stranaka;
- (e) promicanjem društveno odgovornog poslovanja i odgovornosti poduzeća te održive potrošnje i proizvodnje, uključujući razmjenom najboljih praksi za odgovorno poslovanje;
- (f) zajedničkim istraživačkim i inovacijskim projektima u odabranim industrijskim područjima prema dogovoru stranaka.

ČLANAK 30.

Turizam

1. Stranke nastoje poboljšati razmjenu informacija i uspostaviti najbolju praksu kako bi se osigurao uravnotežen i održiv razvoj turizma.
2. Stranke razvijaju suradnju u očuvanju i usklađivanju potencijala prirodnog i kulturnog naslijeda, ublažavanju negativnih učinaka turizma te povećavanju pozitivnog doprinosa turističkog sektora održivom razvoju lokalnih zajednica, među ostalim razvojem ekoturizma, istovremeno poštujući integritet i interes lokalnih i autohtonih zajednica, i poboljšavanjem sposobljavanja u turizmu.

ČLANAK 31.

Informacijsko društvo

1. Svjesne činjenice da su informacijske i komunikacijske tehnologije („IKT“) ključni elementi suvremenog života i od iznimne važnosti za gospodarski i društveni razvoj, stranke nastoje razmjenjivati stajališta o svojim politikama u tom području radi promicanja gospodarskog razvoja.

2. Suradnja u tom području može biti usmjerenja, među ostalim, na:
  - (a) sudjelovanje u dijalogu o različitim aspektima informacijskog društva, posebno o elektroničkim komunikacijskim politikama i propisima, uključujući univerzalnu uslugu, licenciranje i opća ovlaštenja, zaštitu osobnih podataka te neovisnost i učinkovitost regulatornih tijela;
  - (b) razmjenu informacija o povezanosti i interoperabilnosti mreža i usluga stranaka;
  - (c) razmjenu informacija o standardizaciji, ocjenjivanju sukladnosti i širenju informacija o IKT-u;
  - (d) promicanje istraživačke suradnje između stranaka u području IKT-a;
  - (e) suradnju u području digitalne televizije, uključujući dijeljenje iskustava o uporabi i regulatornim aspektima upravljanja spektrom te dijeljenje najboljih praksi u području upravljanja spektrom;
  - (f) sigurnosne aspekte IKT-a i borbu protiv kiberkriminaliteta.

ČLANAK 32.

Kibersigurnost

1. Stranke surađuju na kibersigurnosti razmjenom informacija o strategijama, politikama i najboljim praksama u skladu s vlastitim zakonodavstvom i međunarodnim obvezama u području ljudskih prava.
2. Stranke promiču razmjenu informacija o kibersigurnosti u područjima obrazovanja i ospozobljavanja, inicijativa za upoznavanje javnosti, upotrebe standarda te istraživanja i razvoja.

ČLANAK 33.

Audiovizualni sektor i mediji

Stranke razmatraju načine poticanja razmjena, suradnje i dijaloga među relevantnim institucijama u područjima audiovizualnog sektora i medija. Stranke vode redoviti dijalog u tim područjima.

GLAVA VII.

SURADNJA U PODRUČJU ZNANOSTI, TEHNOLOGIJE I INOVACIJA

ČLANAK 34.

Znanost, tehnologija i inovacije

1. Stranke potiču, razvijaju i olakšavaju suradnju u području znanosti, tehnologije i inovacija u područjima od uzajamnog interesa i koristi u skladu s vlastitim zakonima, pravilima, propisima i politikama.
2. Područja suradnje mogu obuhvaćati biotehnologiju, IKT, kibersigurnost, industrijsku tehnologiju, tehnologiju materijalâ, nanotehnologiju, svemirsku tehnologiju, znanost o moru i obnovljivu energiju.
3. Oblici suradnje mogu uključivati:
  - (a) razmjenu informacija o politikama i programima u području znanosti, tehnologije i inovacija;
  - (b) promicanje strateških istraživačkih partnerstava između znanstvenih zajednica, istraživačkih centara, sveučilišta i industrije stranaka;
  - (c) promicanje ospozobljavanja i razmjene istraživača.

4. Te bi se aktivnosti suradnje trebale temeljiti na načelima uzajamnosti, pravednog postupanja i uzajamne koristi te bi se u njima trebala osigurati primjerena zaštita intelektualnog vlasništva.
5. Kad je riječ o tim aktivnostima suradnje, stranke promiču sudjelovanje vlastitih institucija visokog obrazovanja, istraživačkih centara i sektorâ proizvodnje.
6. Stranke promiču upoznavanje javnosti s vlastitim programima i suradnjom u području znanosti, tehnologije i inovacija te s mogućnostima koje ti programi nude.

ČLANAK 35.

Zelene tehnologije

1. Stranke surađuju u sektoru zelenih tehnologija u cilju:
  - (a) olakšavanja uključivanja zelenih tehnologija u sektore kao što su energetika, građevine, upravljanje vodama, gospodarenje otpadom i prijevoz;
  - (b) promicanja izgradnje kapaciteta u sektoru zelenih tehnologija što može obuhvatiti suradnju na regulatornim instrumentima i instrumentima temeljenima na tržištu, kao što su financiranje zelenih tehnologija, zelena nabava i upotreba ekoloških oznaka, prema dogовору stranaka;

- (c) promicanja obrazovanja i upoznavanja javnosti u pogledu zelenih tehnologija te poticanja njihove šire upotrebe;
  - (d) promicanja i upotrebe tehnologija, proizvoda i usluga prihvatljivih za okoliš.
2. Oblici suradnje mogu biti dijalog među relevantnim institucijama i agencijama, razmjena informacija, programi razmjene osoblja, studijski posjeti, seminari i radionice.

ČLANAK 36.

Energetika

1. Stranke nastoje ojačati suradnju u energetskom sektoru u cilju:
- (a) diversifikacije opskrbe energijom te kanala i izvora energije radi jačanja energetske sigurnosti te razvoja novih, održivih, inovativnih i obnovljivih oblika energije, uključujući biogoriva, biomasu i biopljin, energiju vjetra, solarnu energiju i hidroenergiju, uz podupiranje razvoja odgovarajućih okvira politika i pravaca za prijevoz i prijenos;
  - (b) promicanja energetske učinkovitosti u proizvodnji, distribuciji i krajnjem korištenju energije;
  - (c) poticanja prijenosa tehnologije usmjerene prema proizvodnji i korištenju održive energije;

- (d) jačanja suradnje kako bi se pristupilo pitanjima ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama koja su povezana s energijom na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („UNFCCC”), donesene u Rio de Janeiru 9. svibnja 1992.;
- (e) jačanja izgradnje kapaciteta i olakšavanja ulaganja u području energetike.

2. U tu svrhu stranke potiču kontakte i, kad je primjereno, zajednička istraživanja u uzajamnu korist stranaka, među ostalim putem relevantnih regionalnih i međunarodnih okvira. S obzirom na članak 39. i zaključke Svjetskog sastanka na vrhu o održivom razvoju („WSSD”), održanog 2002. u Johannesburgu, stranke uzimaju na znanje potrebu djelovanja u pogledu veza između povoljnog pristupa energetskim uslugama i održivog razvoja. Te aktivnosti mogu se promicati u suradnji s Instrumentom za partnerstvo i dijalog u okviru energetske inicijative EU-a, pokrenutim na WSSD-u.

ČLANAK 37.

Prijevoz

1. Stranke aktivno surađuju u područjima od uzajamnog interesa. Ta suradnja obuhvaća sve načine prijevoza i njegove povezanosti te uključuje olakšavanje kretanja robe i putnika, uz osiguravanje sigurnosti, zaštite i zaštite okoliša, razvoja ljudskih resursa i povećanja prilika za trgovinu i ulaganja.

2. U sektoru zrakoplovstva cilj je suradnje stranaka promicanje, među ostalim:
  - (a) razvoja gospodarskih odnosa na temelju koherentnog regulatornog okvira u cilju olakšavanja poslovanja;
  - (b) tehničke i regulatorne konvergencije u pogledu sigurnosti, zaštite, upravljanja zračnim prometom, gospodarskih propisa i zaštite okoliša;
  - (c) smanjenja emisija stakleničkih plinova;
  - (d) projekata od uzajamnog interesa;
  - (e) suradnje u međunarodnim forumima.
3. U sektoru pomorskog prometa cilj je suradnje stranaka promicanje, među ostalim:
  - (a) dijaloga o relevantnim pitanjima, kao što su pristup međunarodnim tržištima pomorskog prometa i trgovini na komercijalnoj i nediskriminirajućoj osnovi, nacionalni tretman i klauzula o načelu najpovlaštenije nacije za plovila koja plove pod zastavom jedne od država članica ili Malezije ili kojima upravljaju njihovi državljeni ili poduzeća te usluge prijevoza od vrata do vrata, osim kabotažnog prijevoza;
  - (b) razmjene stajališta i najboljih praksi, ako postoje, u pogledu sigurnosti, zaštite, uključujući mjere za borbu protiv piratstva i oružane pljačke na moru, te postupaka, standarda i propisa u vezi sa zaštitom okoliša, u skladu s relevantnim međunarodnim konvencijama;

(c) suradnje u međunarodnim forumima, osobito u područjima radnih uvjeta, obrazovanja, osposobljavanja i izdavanja svjedodžbi pomorcima te smanjenja emisija stakleničkih plinova.

4. Stranke mogu ispitati moguća područja za pojačanu suradnju u područjima od uzajamnog interesa.

ČLANAK 38.

Obrazovanje i kultura

1. Stranke promiču suradnju u području obrazovanja i kulture kojom se poštije njihova raznolikost, u cilju povećanja uzajamnog razumijevanja i znanja o njihovim kulturama. Kako bi postigle taj cilj, stranke podupiru i promiču aktivnosti svojih kulturnih institucija.

2. Stranke nastoje poduzeti odgovarajuće mjere kako bi promicale kulturne razmjene, uključujući međuljudske razmjene, i provodile zajedničke inicijative u različitim sferama kulture, uključujući suradnju u očuvanju baštine uz poštovanje kulturne raznolikosti. U tom pogledu, stranke također nastavljaju podupirati aktivnosti Azijsko-europske fondacije.

3. Stranke se savjetuju i surađuju u relevantnim međunarodnim forumima, osobito u Organizaciji Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO), kako bi postigle zajedničke ciljeve i promicale kulturnu raznolikost i očuvanje kulturne baštine. Stranke promiču i poštiju načela UNESCO-ove Opće deklaracije o kulturnoj raznolikosti.

4. Uz to stranke promiču djelovanja i provedbu programâ u visokom obrazovanju te za mobilnost i osposobljavanje istraživača, među ostalim EU-ov program Erasmus+ i djelovanja Marie Skłodowska-Curie. Tim se djelovanjima i programima, među ostalim, podupiru međuinstitucijska suradnja i razvoj veza među institucijama visokog obrazovanja, potiče mobilnost studenata, istraživača, akademskog osoblja i stručnjaka, promiču razmjene informacija i praktičnog znanja te pomaže izgradnji kapaciteta i razvoju kvalitete u poučavanju i učenju. Ta djelovanja mogla bi obuhvatiti i institucijsku suradnju kroz tijela kao što je Azijsko-europski institut.

ČLANAK 39.

Okoliš i prirodni resursi

1. Imajući u vidu rezultate Konferencije UN-a o okolišu i razvoju, održane u Rio de Janeiru 1992., WSSD-a i Konferencije UN-a o održivom razvoju, održane u Rio de Janeiru 2012. (Rio+20), te Program održivog razvoja do 2030., stranke surađuju na promicanju očuvanja i poboljšanja okoliša u cilju postizanja održivog razvoja. Provedba primjenjivih multilateralnih sporazuma u području okoliša uzima se u obzir u svim aktivnostima koje stranke poduzimaju na temelju ovog Sporazuma.

2. Stranke prepoznaju potrebu očuvanja prirodnih resursa i biološke raznolikosti te potrebu održivog upravljanja tim resursima i raznolikošću kao temelj za razvoj sadašnjih i budućih generacija, osobito u skladu s Konvencijom o biološkoj raznolikosti, donesenom u Nairobi 22. svibnja 1992., i Konvencijom o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka, potpisanim u Ženevi 3. ožujka 1973. Stranke se obvezuju provesti odluke donesene na temelju tih konvencija, među ostalim u obliku strategija i akcijskih planova.

3. Stranke nastoje i dalje jačati svoju suradnju u području zaštite okoliša, među ostalim u regionalnim programima, razmjeni najboljih praksi, političkim i regulatornim dijalozima, konferencijama i radionicama, osobito u pogledu:

- (a) promicanja svijesti o okolišu i većeg sudjelovanja svih lokalnih zajednica u nastojanjima oko zaštite okoliša i održivog razvoja;
- (b) suočavanja s izazovima povezanim s klimatskim promjenama, posebno u pogledu utjecaja na ekosustave i prirodne resurse;
- (c) promicanja izgradnje kapaciteta koji se odnose na sudjelovanje u primjenjivim multilateralnim sporazumima u području okoliša koji ih obvezuju i na njihovu provedbu;
- (d) jačanja suradnje u zaštiti i očuvanju šumskih resursa te upravljanju tim resursima na održiv način, kao i borbi protiv nezakonite sječe šuma i povezane trgovine;

- (e) očuvanja i održive upotrebe biološke raznolikosti, uključujući ugrožene vrste, njihova staništa i genetsku raznolikost, jačanja suradnje u pogledu invazivnih stranih vrsta koje strankama predstavljaju problem te obnove oštećenih ekosustava;
- (f) suzbijanja nezakonite trgovine divljim vrstama i provedbe djelotvornih mjera protiv te trgovine;
- (g) sprečavanja nezakonitog prekograničnog kretanja opasnog i drugog otpada te tvari koje oštećuju ozonski omotač;
- (h) poboljšavanja zaštite i očuvanja obalnog i morskog okoliša te promicanja održivog iskorištavanja morskih resursa;
- (i) poboljšavanja kvalitete zraka, gospodarenja otpadom i upravljanja vodnim resursima i kemikalijama na način prihvatljiv za okoliš te promicanja održive potrošnje i proizvodnje;
- (j) promicanja zaštite i očuvanja tla i održivog upravljanja zemljištem;
- (k) promicanja označavanja zaštićenih područja i zaštite ekosustava i prirodnih područja te djelotvornog upravljanja nacionalnim parkovima, uz dužno poštovanje lokalnih i autohtonih zajednica koje žive u tim područjima ili u njihovoј blizini;

- (l) promicanja djelotvorne suradnje u kontekstu Protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravednoj raspodjeli dobrobiti koje proizlaze iz njihove upotrebe uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti, donesenog 29. listopada 2010.;
- (m) poticanja razvoja i primjene dobrovoljnih programa osiguravanja održivosti kao što su pravedni i etički trgovinski programi, ekološke oznake i programi certifikacije.

4. Stranke potiču uzajamni pristup svojim programima u pitanjima iz ovog članka, u skladu s posebnim uvjetima tih programa.

5. Stranke nastoje ojačati suradnju kako bi pristupile pitanjima ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama na temelju UNFCCC-a.

ČLANAK 40.

Poljoprivreda, stočarstvo, ribarstvo i ruralni razvoj

Stranke potiču dijalog i promiču suradnju u području poljoprivrede, stočarstva, ribarstva, uključujući akvakulturu, i ruralnog razvoja. Stranke razmjenjuju informacije o:

- (a) poljoprivrednoj politici, međunarodnim poljoprivrednim perspektivama i općenito oznakama zemljopisnog podrijetla;

- (b) mogućnostima za olakšavanje trgovine biljkama, životinjama, akvatičnim životinjama i njihovim proizvodima;
- (c) politikama povezanimi s dobrobiti životinja;
- (d) razvojnim politikama u ruralnim područjima, među ostalim programima za izgradnju kapaciteta i najboljim praksama koji se odnose na zadruge u ruralnim područjima i promociju proizvoda iz tih područja;
- (e) politikama kvalitete za biljke, životinje i akvatične proizvode;
- (f) razvoju održive i okolišno prihvatljive poljoprivrede, agroindustrije i prijenosa biotehnologija;
- (g) zaštiti raznolikosti biljnog svijeta, tehnologijama sjemenja, poboljšanju produktivnosti usjeva i alternativnim tehnologijama za usjeve, među ostalim poljoprivrednoj biotehnologiji;
- (h) izradi baza podataka o poljoprivredi i stočarstvu;
- (i) osposobljavanju u području poljoprivrede, veterine i ribarstva, uključujući akvakulturu;
- (j) potpori održivoj i odgovornoj dugoročnoj morskoj i ribarstvenoj politici, uključujući očuvanje morskih resursa uz obalu i na otvorenom moru te upravljanje tim resursima;
- (k) promicanju nastojanja da se spriječe i suzbiju nezakonite, neprijavljene i neregulirane ribolovne prakse i povezana trgovina.

ČLANAK 41.

Zdravlje

1. Stranke surađuju u zdravstvenom sektoru u cilju poboljšanja zdravstvenih uvjeta što obuhvaća, među ostalim, preventivnu medicinu, glavne zarazne bolesti i ostale prijetnje zdravlju kao što su nezarazne bolesti, te međunarodne zdravstvene sporazume.
2. Suradnja se uglavnom provodi putem:
  - (a) razmjene informacija i suradnje u ranom sprečavanju prijetnji zdravlju kao što su ptičja i pandemijska gripa i druge glavne zarazne bolesti s pandemijskim potencijalom;
  - (b) razmjena, stipendija i programa osposobljavanja;
  - (c) promicanja potpune i pravovremene provedbe međunarodnih sporazuma o zdravlju kao što su Međunarodni zdravstveni propisi Svjetske zdravstvene organizacije („WHO“) i Okvirna konvencija WHO-a o nadzoru nad duhanom, donesena u Ženevi 21. svibnja 2003.

ČLANAK 42.

Zapošljavanje i socijalna pitanja

1. Stranke jačaju suradnju u području zapošljavanja i socijalnih pitanja, što uključuje suradnju u području regionalne i socijalne kohezije, zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu, rodne ravnopravnosti i dostojanstvenog rada, u cilju jačanja socijalne dimenzije globalizacije.
2. Stranke ponovno potvrđuju potrebu da se podrži proces globalizacije, koja je svima korisna, te da se promiču potpuno i produktivno zapošljavanje i dostojanstven rad kao ključan element održivog razvoja i smanjenja siromaštva, kako je prihvaćeno Rezolucijom Opće skupštine UN-a 60/1 (2005.) i Ministarskom deklaracijom sa susreta na visokoj razini Gospodarskog i socijalnog vijeća UN-a od 5. srpnja 2006., te uzimajući u obzir Deklaraciju Međunarodne organizacije rada („ILO“) o socijalnoj pravdi za poštenu globalizaciju, donesenu u Ženevi 10. lipnja 2008. Stranke uzimaju u obzir karakteristike druge stranke i različitosti svojih gospodarskih i socijalnih situacija.
3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost poštovanju, promicanju i ostvarivanju načela međunarodno priznatih temeljnih radnih i socijalnih standarda, kako su izneseni posebno u ILO-ovoj Deklaraciji o temeljnim načelima i pravima na radu, donesenoj u Ženevi 18. lipnja 1998., te predanost provedbi primjenjivih ILO-ovih konvencija koje ih obvezuju. Stranke surađuju i razmjenjuju informacije o relevantnim pitanjima u području rada i zapošljavanja prema dogovoru stranaka.
4. Oblici suradnje mogu, među ostalim, obuhvaćati posebne programe i projekte, u skladu s dogовором stranaka, као и дијалог, сарадњу и иницијативе о темама од zajедничког интереса на bilateralnoj ili multilateralnoj razini, примјерice у оквиру ASEM-a, дијалога EU-a и ASEAN-a te ILO-a.

ČLANAK 43.

Statistika

Stranke promiču, dodatno uz postojeće aktivnosti statističke suradnje između EU-a i ASEAN-a, te podložno zakonima, pravilima, propisima i politikama svake od stranaka, izgradnju statističkih kapaciteta i usklađivanje statističkih metoda i prakse, uključujući prikupljanje i diseminaciju statističkih podataka, kako bi mogle na uzajamno prihvatljivoj osnovi koristiti statističke podatke o nacionalnim računima, izravnim stranim ulaganjima, trgovini robom i uslugama te, općenito, o bilo kojem obostrano dogovorenom području obuhvaćenom ovim Sporazumom koje je predmet prikupljanja, obrade, analize i diseminacije statističkih podataka.

ČLANAK 44.

Civilno društvo

Stranke prepoznaju ulogu i potencijalni doprinos organizacija civilnog društva i akademskih institucija u podršci suradnji na temelju ovog Sporazuma te, u mjeri u kojoj je to moguće, promiču dijalog s njima i njihovo konstruktivno sudjelovanje u relevantnim područjima suradnje, u skladu s vlastitim zakonima, pravilima, propisima i politikama.

ČLANAK 45.

Javna uprava

Stranke surađuju u cilju jačanja izgradnje kapaciteta javne uprave. Suradnja u tom području može obuhvatiti razmjenu stajališta o najboljim praksama u vezi s metodama upravljanja, pružanjem usluga, jačanjem institucijske sposobnosti i pitanjima transparentnosti.

ČLANAK 46.

Upravljanje katastrofama

1. Stranke uviđaju potrebu za smanjenjem na najmanju moguću mjeru učinka prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem. Stranke potvrđuju zajedničku predanost promicanju mjera sprečavanja, ublažavanja, pripravnosti, odgovora i oporavka kako bi povećale otpornost svojih društava i infrastruktura te, prema potrebi, suradnji na bilateralnoj i multilateralnoj razini u cilju postizanja napretka u ostvarenju tih ciljeva.
2. Oblici suradnje mogu, među ostalim, biti sljedeći:
  - (a) dijeljenje najboljih praksi u upravljanju katastrofama;
  - (b) izgradnja kapaciteta;
  - (c) razmjena informacija;

(d) promicanje upoznavanja javnosti i opće obrazovanje.

3. Suradnja u okviru stavka 2. može uključivati razmjenu informacija o pružanju pomoći u slučaju katastrofa i izvanrednih situacija, uzimajući u obzir rad EU-ova Koordinacijskog centra za odgovor na krizne situacije i ASEAN-ova Koordinacijskog centra za humanitarnu pomoć u pogledu upravljanja katastrofama.

GLAVA VIII.

SREDSTVA SURADNJE

ČLANAK 47.

Sredstva za ostvarivanje suradnje

Kako bi se ostvarili ciljevi suradnje utvrđeni u ovom Sporazumu, stranke stavljaju na raspolaganje odgovarajuće resurse za aktivnosti suradnje u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom, uključujući finansijska sredstva, u mjeri u kojoj to njihovi resursi i propisi dopuštaju. Te aktivnosti suradnje mogu uključivati, prema potrebi, inicijative izgradnje kapaciteta i tehničke suradnje, razmjenu stručnjaka, provođenje studija i druge aktivnosti prema dogovoru stranaka.

ČLANAK 48.

Financijska pomoć i interesi

1. Svaku EU-ovu financijsku pomoć u okviru ovog Sporazuma stranke provode u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja te one surađuju u zaštiti svojih financijskih interesa.
2. Stranke poduzimaju odgovarajuće mjere radi sprečavanja i borbe protiv prijevara, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na njihove financijske interese, u skladu s vlastitim zakonima, pravilima i propisima. Te mjere uključuju razmjenu informacija i uzajamnu administrativnu pomoć. Europski ured za borbu protiv prijevara i nadležna malezijska tijela mogu se dogovoriti o dodatnoj suradnji u području borbe protiv prijevara.

ČLANAK 49.

Prava intelektualnog vlasništva proizišla iz dogovora o suradnji

Prava intelektualnog vlasništva proizišla iz dogovora o suradnji na temelju ovog Sporazuma štite se i provode u skladu s odgovarajućim zakonima, pravilima i propisima svake od stranaka i s odgovarajućim međunarodnim sporazumima kojih su stranke obje stranke ovog Sporazuma. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje nijedna posebna odredba na temelju postojećih i budućih pojedinačnih dogovora o suradnji.

GLAVA IX.

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLANAK 50.

Zajednički odbor

1. Stranke osnivaju Zajednički odbor, koji se sastoji od predstavnika obiju stranaka na odgovarajućoj visokoj razini i čije su zadaće sljedeće:

- (a) osigurati ispravno funkcioniranje i provedbu ovog Sporazuma;
- (b) utvrditi prioritete u vezi s ciljevima ovog Sporazuma;
- (c) dati preporuke za promicanje ciljeva ovog Sporazuma;
- (d) riješiti, prema potrebi, sve razlike ili neslaganja proizišle iz tumačenja, provedbe ili primjene ovog Sporazuma, u skladu s člankom 53.;
- (e) ispitati sve informacije koje bilo koja stranka dostavi u pogledu neispunjena obveza na temelju ovog Sporazuma i održati savjetovanja s drugom strankom radi pronalaženja miroljubivog i strankama uzajamno prihvatljivog rješenja, u skladu s člankom 53.;
- (f) nadzirati provedbu svakog posebnog sporazuma kako je naveden u članku 52. stavku 2.

2. Zajednički odbor obično se sastaje barem svake dvije godine, naizmjenično u Maleziji i Bruxellesu, na datum koji se određuje zajedničkim dogovorom. Moguće je na temelju dogovora stranaka sazvati i izvanredne sastanke Zajedničkog odbora. Zajedničkim odborom naizmjenično predsjeda svaka stranka. Dnevni red sastanaka Zajedničkog odbora određuju stranke zajedničkim dogovorom.
3. Zajednički odbor može osnovati specijalizirane radne skupine koje mu pomažu u ispunjavanju zadaća. Na svakom sastanku Zajedničkog odbora te radne skupine podnose mu detaljna izvješća o svojim aktivnostima.
4. Zajednički odbor donosi svoj poslovnik.

GLAVA X.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 51.

Otkrivanje informacija

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se tako da od bilo koje stranke zahtijeva da dostavi bilo kakve informacije za čije otkrivanje smatra da je u suprotnosti s njezinim bitnim sigurnosnim interesima.

2. Stranke poduzimaju odgovarajuće mjere radi zaštite informacija razmijenjenih na temelju ovog Sporazuma, u skladu s javnim interesom za pristup informacijama i u skladu s vlastitim zakonima, pravilima i propisima.

ČLANAK 52.

Ostali sporazumi

1. Ovaj Sporazum ne utječe na primjenu ili provedbu obveza koje su stranke preuzele u odnosu na treće zemlje i međunarodne organizacije.
2. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma u bilo kojem području suradnje koje je u okviru područja primjene ovog Sporazuma. Takvi su posebni sporazumi sastavni dio sveobuhvatnih bilateralnih odnosa kako su uređeni ovim Sporazumom i čine dio zajedničkog institucionalnog okvira.

ČLANAK 53.

Ispunjavanje obveza

1. Svaka se razlika ili neslaganje između stranaka u pogledu tumačenja, provedbe ili primjene ovog Sporazuma rješava prijateljski savjetovanjem ili pregovorima u Zajedničkom odboru, bez upućivanja trećoj strani ili međunarodnom sudu.

2. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila neku od obveza iz ovog Sporazuma, ona o tome obavješćuje drugu stranku. Stranke se savjetuju u cilju postizanja uzajamno prihvatljivog rješenja predmeta. Ta se savjetovanja održavaju pod okriljem Zajedničkog odbora. Ako Zajednički odbor ne uspije postići uzajamno prihvatljivo rješenje, stranka koja je dostavila obavijest može poduzeti odgovarajuće mjere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mjere” znači svaka mjera koju preporuči Zajednički odbor ili djelomična ili potpuna suspenzija ovog Sporazuma.
3. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila neku od obveza koje su opisane kao bitni elementi u članku 1. stavku 1. i članku 7. stavku 1., ona odmah obavješćuje drugu stranku o tome i o odgovarajućim mjerama koje namjerava poduzeti. Stranka koja je dostavila obavijest obavješćuje Zajednički odbor o potrebi za hitnim savjetovanjem o tom pitanju. Ako Zajednički odbor ne uspije postići uzajamno prihvatljivo rješenje u roku od 15 dana od početka savjetovanja, a najkasnije 30 dana od datuma obavijesti, stranka koja je dostavila obavijest može poduzeti odgovarajuće mjere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mjere” znači svaka mjera koju preporuči Zajednički odbor ili djelomična ili potpuna suspenzija ovog Sporazuma ili bilo kojeg posebnog sporazuma kako je naveden u članku 52. stavku 2.
4. Svaka odgovarajuća mjera poduzeta na temelju ovog članka mora biti razmjerna neispunjavanju obveza na temelju ovog Sporazuma i ne smije utjecati na druge obveze na temelju ovog Sporazuma na koje situacija ne utječe. Pri odabiru odgovarajućih mjer prednost se daje onim mjerama koje najmanje narušavaju funkcioniranje ovog Sporazuma ili bilo kojeg posebnog sporazuma kako je naveden u članku 52. stavku 2.

ČLANAK 54.

Olakšavanje suradnje

U cilju olakšavanja suradnje u okviru ovog Sporazuma stranke službenicima i stručnjacima uključenima u provedbu suradnje osiguravaju potrebnu opremu za obavljanje njihovih funkcija, u skladu sa zakonima, pravilima i propisima stranaka.

ČLANAK 55.

Teritorijalna primjena

Ovaj Sporazum primjenjuje se, s jedne strane, na područja na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije te pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima i, s druge strane, na državno područje Malezije.

ČLANAK 56.

Definicija stranaka

Za potrebe ovog Sporazuma pojam „stranke” znači EU ili njegove države članice, ili EU i njegove države članice, u skladu sa svojim nadležnostima, s jedne strane, i Vlada Malezije, s druge strane.

ČLANAK 57.

Budući razvoj i izmjene

1. Svaka stranka može u pisanom obliku podnijeti prijedlog za proširenje područja primjene suradnje ili izmjenu bilo koje odredbe ovog Sporazuma.
2. U svakom prijedlogu za proširenje područja primjene suradnje u obzir se uzimaju iskustva stečena u primjeni i provedbi ovog Sporazuma ili bilo kojeg posebnog sporazuma kako je naveden u članku 52. stavku 2.
3. Svako proširenje područja primjene suradnje ili svaka izmjena ovog Sporazuma provodi se na temelju obostranog pisanog dogovora u obliku dopunskih sporazuma ili protokola ili odgovarajućih instrumenata koje dogovore stranke.
4. Takvi dopunski sporazumi, protokoli ili odgovarajući instrumenti stupaju na snagu na datum koji dogovore stranke i čine sastavni dio ovog Sporazuma.

ČLANAK 58.

Stupanje na snagu i trajanje

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma na koji je posljednja stranka obavijestila drugu stranku o završetku pravnih postupaka potrebnih za tu svrhu.

2. Ovaj Sporazum vrijedi za razdoblje od pet godina. Automatski se produljuje na sljedeće razdoblje od godinu dana, osim ako jedna stranka obavijesti drugu stranku pisanim putem o namjeri neproduljenja ovog Sporazuma šest mjeseci prije kraja bilo kojeg kasnijeg jednogodišnjeg razdoblja.
3. Svaka stranka može okončati ovaj Sporazum slanjem pisane obavijesti drugoj stranci. Prestanak počinje proizvoditi učinke šest mjeseci nakon što druga stranka zaprili obavijest.

ČLANAK 59.

Obavijesti

Obavijesti koje se šalju u skladu s člankom 58. dostavljaju se Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije i Ministarstvu vanjskih poslova Malezije.

ČLANAK 60.

Vjerodostojan tekst

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i malajskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U slučaju bilo kakvog neslaganja u tumačenju ovog Sporazuma stranke upućuju predmet Zajedničkom odboru.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Съставено в Брюксел на четиринадесети декември две хиляди двадесет и втора година.

Hecho en Bruselas, el catorce de diciembre de dos mil veintidós.

V Bruselu dne čtrnáctého prosince dva tisíce dvacet dva.

Udfærdiget i Bruxelles den fjortende december to tusind og toogtyve.

Geschehen zu Brüssel am vierzehnten Dezember zweitausendzweihundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne teise aasta detsembrikuu neljateistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα τέσσερις Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι δύο.

Done at Brussels on the fourteenth day of December in the year two thousand and twenty two.

Fait à Bruxelles, le quatorze décembre deux mille vingt-deux.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an ceathrú lá déag de mhí na Nollag sa bhliain dhá mhíle fiche a dó.

Sastavljeno u Bruxellesu četrnaestog prosinca godine dvije tisuće dvadeset druge.

Fatto a Bruxelles, addì quattordici dicembre duemilaventidue.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit otrā gada četrpadsmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt antrų metų gruodžio keturioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonkettédik év december havának tizenegyedik napján.

Magħmul fi Brussell, fl-erbatax-il jum ta' Diċembru fis-sena elfejn u tnejn u għoxrin.

Gedaan te Brussel, veertien december tweeduizend tweeëntwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia czternastego grudnia roku dwa tysiące dwudziestego drugiego.

Feito em Bruxelas, em catorze de dezembro de dois mil e vinte e dois.

Întocmit la Bruxelles la paisprezece decembrie două mii douăzeci și doi.

V Bruseli štrnásteho decembra dvetisícdvadsaťdva.

V Bruslju, štirinajstega decembra dva tisoč dvaindvajset.

Tehty Brysselissä neljäntenätoista päivänä joulukuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkaksi.

Som skedde i Bryssel den fjortonde december år tjughundratjugotvå.

Dibuat di Brussels pada empat belas hari bulan Disember dalam tahun dua ribu dan dua puluh dua.

Voor het Koninkrijk België
 Pour le Royaume de Belgique
 Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

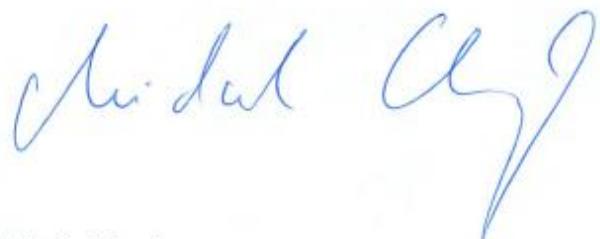
За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar ceann na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Młodzież

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Anja Sen.

Pela República Portuguesa

de Lourdes

Pentru România

Florin

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sajungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Europea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Europsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Untuk Kerajaan Malaysia

Članak 3.

Provedba ovoga Zakona u djelokrugu je tijela državne uprave u čiji djelokrug ulaze pitanja obuhvaćena Okvirnim sporazumom iz članka 1. ovoga Zakona.

Članak 4.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Okvirni sporazum iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Narodne novine“, broj 28/96.).

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. utvrđuje se da Hrvatski sabor potvrđuje Okvirni sporazum o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane, sastavljen u Bruxellesu 14. prosinca 2022., sukladno odredbi članka 140. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske i članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, čime se iskazuje formalni pristanak Republike Hrvatske da bude vezana njegovim odredbama, a na temelju čega će taj pristanak biti izražen i na međunarodnoj razini polaganjem isprave o ratifikaciji kod depozitara.

Članak 2. sadrži tekst Okvirnog sporazuma o partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Vlade Malezije, s druge strane, u izvorniku na hrvatskom jeziku.

Člankom 3. utvrđuje se da je provedba ovoga Zakona u djelokrugu tijela državne uprave u čiji djelokrug ulaze pitanja obuhvaćena Okvirnim sporazumom iz članka 1. ovoga Zakona.

Člankom 4. utvrđuje se da na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Okvirni sporazum nije na snazi te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti sukladno odredbi članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Člankom 5. uređuje se stupanje na snagu Zakona.

PRILOG: Preslika teksta Okvurnog sporazuma na hrvatskom jeziku

**OKVIRNI SPORAZUM
O PARTNERSTVU I SURADNJI
IZMEĐU EUROPSKE UNIJE
I NJEZINIH DRŽAVA ČLANICA, S JEDNE STRANE,
I VLADE MALEZIJE,
S DRUGE STRANE**

EUROPSKA UNIJA, dalje u tekstu „EU”,

i

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

države članice Europske unije, dalje u tekstu „države članice”,

s jedne strane,

i

VLADA MALEZIJE, dalje u tekstu „Malezija”,

s druge strane,

dalje u tekstu pojedinačno „stranka” i zajednički „stranke”,

UZIMAJUĆI U OBZIR tradicionalne prijateljske veze između stranaka te bliske povijesne, političke i gospodarske odnose koji ih ujedinjuju,

PRIDAJUĆI posebnu važnost sveobuhvatnoj prirodi njihova uzajamnog odnosa,

UZIMAJUĆI U OBZIR da je ovaj Sporazum dio njihova šireg i koherentnog odnosa uspostavljenog sporazumima kojih su stranke,

PREPOZNAJUĆI vrijednost tolerancije, prihvatanja i uzajamnog poštovanja u heterogenoj i raznolikoj međunarodnoj zajednici te priznajući važnost umjerenosti,

PONOVO POTVRDUJUĆI privrženost stranaka poštovanju demokratskih načela i ljudskih prava kako je utvrđeno u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima koju je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda („UN“) 10. prosinca 1948. te u drugim relevantnim međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima koji su primjenjivi na stranke,

PONOVO POTVRDUJUĆI svoju privrženost načelima vladavine prava i dobrog upravljanja te želju za promicanjem gospodarskog i društvenog napretka svojih naroda, uzimajući u obzir načelo održivog razvoja i zahtjeve u pogledu zaštite okoliša,

ŽELEĆI ojačati suradnju u području međunarodne stabilnosti, pravde i sigurnosti kao osnovni preduvjet za promicanje održivog društvenog i gospodarskog razvoja, iskorjenjivanje siromaštva i promicanje Programa održivog razvoja do 2030. koji je donesen Rezolucijom Opće skupštine Ujedinjenih naroda br. 70/1 od 25. rujna 2015.,

GLEDAJUĆI na terorizam kao na prijetnju globalnoj sigurnosti i **ŽELEĆI** povećati intenzitet svojeg dijaloga i suradnje u području borbe protiv terorizma, u skladu s relevantnim instrumentima Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda („VSUN”), a posebno s Rezolucijom VSUN-a 1373 (2001),

ISKAZUJUĆI svoju predanost prevenciji i borbi protiv svih oblika terorizma i uspostavljanju djelotvornih međunarodnih instrumenata radi njegova iskorjenjivanja,

PREPOZNAJUĆI da svaka mjera poduzeta radi borbe protiv terorizma mora biti u skladu s obvezama koje su stranke preuzele na temelju međunarodnog prava, a posebno na temelju međunarodnog prava o ljudskim pravima i humanitarnog prava,

PONOVNO POTVRDUJUĆI da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice ne smiju ostati nekažnjena te uzimajući u obzir međunarodne kaznene sudove, uključujući Međunarodni kazneni sud, kao važne korake za postizanje međunarodnog mira i pravde,

DIJELEĆI stajalište da širenje oružja za masovno uništenje i načina njegove isporuke predstavlja ozbiljnu prijetnju međunarodnom miru i sigurnosti te želju da ojačaju svoj dijalog i suradnju u tom području,

PREPOZNAJUĆI da je nekontrolirano kretanje konvencionalnog oružja prijetnja međunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti te prepoznajući potrebu za suradnjom kako bi se osigurao odgovoran prijenos konvencionalnog oružja i kako bi se riješilo pitanje nezakonitog trgovanja malim i lakin oružjem, uključujući streljivo za njega,

PRIZNAJUĆI važnost Sporazuma o suradnji između Europske ekonomske zajednice i Indonezije, Malezije, Filipina, Singapura i Tajlanda – zemalja članica Udruženja država Jugoistočne Azije („ASEAN”), potписанog u Kuala Lumpuru 7. ožujka 1980., i njegovih naknadnih protokola o pristupanju,

PRIZNAJUĆI važnost jačanja postojećeg odnosa između stranaka s ciljem jačanja njihove suradnje te njihovu zajedničku želju za konsolidacijom, produbljivanjem i proširivanjem svojih odnosa u područjima od uzajamnog interesa,

ISKAZUJUĆI svoju predanost promicanju svih aspekata održivog razvoja, uključujući zaštitu okoliša i djelotvornu suradnju u borbi protiv klimatskih promjena,

ISKAZUJUĆI svoju predanost promicanju međunarodno priznatih standarda rada i socijalnih standarda,

NAGLAŠAVAJUĆI važnost jačanja suradnje u području migracija,

NAPOMINUĆI da, ako stranke u okviru ovog Sporazuma odluče sklopiti posebne sporazume u području slobode, sigurnosti i pravde koje EU može sklapati u skladu s dijelom III. glavom V. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, odredbe takvih budućih sporazuma ne bi obvezivale Irsku, osim ako EU, istodobno s Irskom u pogledu njegovih prethodnih bilateralnih odnosa, obavijesti Mađarsku da su takvi budući posebni sporazumi postali obvezujući za Irsku kao dio EU-a u skladu s Protokolom br. 21 o stajalištu Irskog obziru na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije. Isto tako, sve naknadne unutarnje mjeru EU-a koje bi se donijele u skladu s prethodno navedenom glavom za provedbu ovog Sporazuma ne bi obvezivale Irsku, osim ako je priopćila svoju želju da sudjeluje u takvim mjerama ili da ih prihvati u skladu s Protokolom br. 21. **NAPOMINUĆI** da bi takvi budući posebni sporazumi ili takve naknadne unutarnje mjeru EU-a bili obuhvaćeni Protokolom br. 22 o stajalištu Danske, priloženom navedenim ugovorima,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

GLAVA I.

PRIRODA I PODRUČJE PRIMJENE

ČLANAK I.

Temelj za suradnju

- 1. Poštovanje demokratskih načela i ljudskih prava, kako su utvrđena u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima i drugim relevantnim međunarodnim instrumentima o ljudskim pravima koji su primjenjivi na stranke, te poštovanje načela vladavine prava predstavlja temelj unutarnjih i međunarodnih politika stranaka i čini bitan element ovog Sporazuma.**
- 2. Stranke potvrđuju svoje zajedničke vrijednosti kako su izražene u Povelji Ujedinjenih naroda, potpisanoj u San Franciscu 26. lipnja 1945.**
- 3. Stranke potvrđuju svoju predanost promicanju održivog razvoja, suradnji u suočavanju s izazovima povezanimi s klimatskim promjenama i globalizacijom te doprinosu ostvarenju međunarodno utvrđenih razvojnih ciljeva, a posebno jačanju globalnog partnerstva za razvoj kako je ponovno definirano u Programu održivog razvoja do 2030.**
- 4. Stranke ponovno potvrđuju privrženost načelima dobrog upravljanja u svim njegovim aspektima.**
- 5. Provedba ovog Sporazuma temelji se na načelima dijaloga, međusobnog poštovanja, ravnopravnog partnerstva, konsenzusa i poštovanja međunarodnog prava.**

6. Stranke se slažu da se suradnja na temelju ovog Sporazuma provodi u skladu s vlastitim zakonima, pravilima, propisima i politikama.

ČLANAK 2.

Ciljevi suradnje

Ciljevi ovog Sporazuma su uspostava ojačanog partnerstva stranaka te produbljivanje i jačanje suradnje u pitanjima od uzajamnog interesa, odražavajući pri tome zajedničke vrijednosti i zajednička načela.

GLAVA II.

BILATERALNA, REGIONALNA I MEĐUNARODNA SURADNJA

ČLANAK 3.

Suradnja u regionalnim i međunarodnim forumima i organizacijama

I. Stranke se obvezuju razmjenjivati stajališta i suradivati u regionalnim i međunarodnim forumima i organizacijama kao što su Ujedinjeni narodi („UN”) i odgovarajuće agencije UN-a, dijalog EU-a i ASEAN-a, Regionalni forum ASEAN-a, Azijско-europski sastanak („ASEM”), Konferencija Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju i Svjetska trgovinska organizacija („WTO”).

2. Stranke također promiču suradnju skupina za strateško promišljanje, akademske zajednice, nevladinih organizacija i medija u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom. Takva suradnja može osobito uključivati održavanje odgovarajućeg osposobljavanja, radionica i seminara, razmjene stručnjaka, studije te druga djelovanja o kojima se stranke dogovore.

ČLANAK 4.

Regionalna i bilateralna suradnja

Za svaki sektor dijaloga i suradnje na temelju ovog Sporazuma, stavljujući odgovarajući naglasak na pitanja iz ovog Sporazuma, stranke također mogu uz uzajamni dogovor suradivati u obliku aktivnosti na regionalnoj razini ili kombinacijom bilateralnih i regionalnih okvira, uzimajući u obzir regionalne procese za donošenje odluka regionalne skupine o kojoj je riječ. U tom pogledu stranke odabiranjem prikladnog okvira nastoje u najvećoj mogućoj mjeri povećati utjecaj na sve zainteresirane sudionike i pojačati njihovu uključenost te istodobno na najučinkovitiji način iskoristiti dostupne resurse i osigurati koherentnost s drugim aktivnostima.

GLAVA III.

SURADNJA U PODRUČJU MEĐUNARODNOG MIRA, SIGURNOSTI I STABILNOSTI

ČLANAK 5.

Borba protiv terorizma

Stranke ponovno potvrđuju važnost prevencije i borbe protiv terorizma, uz potpuno poštovanje načela Povelje Ujedinjenih naroda, vladavine prava i međunarodnog prava, uključujući primjenjivo međunarodno pravo o ljudskim pravima i humanitarno pravo, uzimajući u obzir Globalnu antiterorističku strategiju UN-a sadržanu u Rezoluciji Opće skupštine UN-a br. 60/288 (2006), kako je revidirana rezolucijama Opće skupštine UN-a br. 62/272 (2008) i br. 64/297 (2010). U tom okviru stranke surađuju u prevenciji i suzbijanju terorističkih djela, a posebno:

- (a) u okviru provedbe rezolucija VSUN-a 1267 (1999), 1373 (2001) i 1822 (2008), kao i drugih relevantnih rezolucija UN-a, te ratifikacije i provedbe relevantnih međunarodnih konvencija i instrumenata;
- (b) razmjenom informacija o terorističkim skupinama i njihovim mrežama potpore u skladu s međunarodnim i domaćim pravom;
- (c) razmjenom stajališta o sredstvima i metodama korištenima u borbi protiv terorizma i poticanja terorističkih djela, uključujući u tehničkim područjima i osposobljavanju, kao i razmjenom iskustava u vezi s prevencijom terorizma;

- (d) suradnjom u cilju produbljivanja međunarodnog konsenzusa o borbi protiv terorizma i financiranja terorizma te u odgovarajućem normativnom okviru, te radom na što bržem postizanju sporazuma o Sveobuhvatnoj konvenciji o međunarodnom terorizmu kako bi se dopunili postojeći UN-ovi i drugi primjenjivi međunarodni instrumenti za borbu protiv terorizma;
- (e) promicanjem suradnje među državama članicama UN-a u cilju djelotvorne provedbe Globalne antiterorističke strategije UN-a svim primjerenim sredstvima;
- (f) provedbom i jačanjem suradnje u borbi protiv terorizma u okvirima dijaloga EU-a i ASEAN-a i ASEM-a;
- (g) razmjenom najboljih praksi u području prevencije i borbe protiv terorizma.

ČLANAK 6.

Teška kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice

1. Stranke ponovno potvrduju da najteža kaznena djela koja se tiču međunarodne zajednice kao cjeline ne smiju ostati nekažnjena te da se moraju poduzeti mјere za odgovor na ta kaznena djela, prema potrebi, na domaćoj ili međunarodnoj razini u skladu sa zakonima stranaka i primjenjivim međunarodnim obvezama. Te mјere mogu obuhvaćati diplomatska, humanitarna i druga mirna sredstva te međunarodne kaznene sudove.

2. Stranke smatraju da su međunarodni kazneni sudovi, uključujući Međunarodni kazneni sud, važni koraci za postizanje međunarodnog mira i pravde.
3. Stranke ponovno naglašavaju važnost suradnje s tim sudovima u skladu sa zakonima stranaka i primjenjivim međunarodnim obvezama.
4. Stranke suraduju s ciljem promicanja univerzalnosti Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda.

ČLANAK 7.

Oružje za masovno uništenje

1. Stranke ponovno naglašavaju cilj jačanja međunarodnih režima za oružje za masovno uništenje. Stranke smatraju da je širenje oružja za masovno uništenje i načina njegove isporuke državnim i nedržavnim akterima jedna od najozbiljnijih prijetnji međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti. Stranke surađuju i doprinose međunarodnoj stabilitetu i sigurnosti putem punog poštovanja i nacionalne provedbe svojih postojećih obveza na temelju međunarodnih ugovora i sporazuma o razoružanju i neširenju oružja, kao i ostalih relevantnih međunarodnih obveza u okviru Povelje Ujedinjenih naroda. Ova odredba čini bitan element ovog Sporazuma.

2. Stranke uz to suraduju i doprinose jačanju međunarodnih režima za neširenje oružja i razoružanje:

- (a) poduzimanjem koraka, prema potrebi, kako bi potpisale, ratificirale ili pristupile te u potpunosti provodile sve druge relevantne međunarodne instrumente koji se odnose na oružje za masovno uništenje te promicanjem univerzalnog poštovanja tih instrumenata;
- (b) uvodenjem i dalnjim razvojem djelotvornih nacionalnih kontrola izvoza, kojima se kontrolira izvoz i provoz robe povezane s oružjem za masovno uništenje, uključujući kontrolu krajnjeg korištenja tehnologija dvojne namjene u svrhe povezane s oružjem za masovno uništenje, te koje sadržavaju djelotvorne sankcije za kršenja kontrola izvoza;
- (c) promicanjem univerzalnog prihvaćanja i punе provedbe primjenjivih multilateralnih ugovora.

3. Stranke prepoznaju da provedba kontrola izvoza ne bi smjela ometati međunarodnu suradnju u području razvoja materijala, opreme i tehnologije za miroljubive svrhe, pri čemu se ciljevi miroljubive upotrebe ne bi smjeli iskorištavati kao paravan za širenje oružja.

4. Stranke vode redovit politički dijalog za dopunu i učvršćivanje njihovih obveza na temelju ovog članka. Taj dijalog može se odvijati na regionalnoj osnovi.

ČLANAK 8.

Konvencionalno oružje

1. Stranke prepoznaju važnost domaćih sustava kontrole za prijenos konvencionalnog oružja u skladu s postojećim međunarodnim standardima. Stranke prepoznaju važnost primjene takvih kontrola na odgovoran način u cilju doprinošenja medunarodnom i regionalnom miru, sigurnosti i stabilnosti te smanjenju ljudske patnje, kao i sprečavanju preusmjeravanja konvencionalnog oružja.
2. Stranke prepoznaju da nezakonita proizvodnja, prijenos i promet malog i lakog oružja, uključujući streljivo za njega, i njegovo pretjerano gomilanje, loše upravljanje, nedovoljno osigurane zalihe i nekontrolirano širenje malog i lakog oružja predstavljaju ozbiljnu prijetnju miru i međunarodnoj sigurnosti.
3. Stranke poštuju i u potpunosti provode svoje obveze rješavanja pitanja nezakonitog trgovanja malim i lakin oružjem, uključujući streljivo za njega, u skladu s postojećim međunarodnim sporazumima i rezolucijama VSUN-a, kao i svoje obveze u okviru ostalih međunarodnih instrumenata primjenjivih u tom području, kao što je Akcijski program UN-a za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonitog trgovanja malim i lakin oružjem u svim njegovim aspektima, koji je donijela Opća skupština UN-a 20. srpnja 2001.

4. Stranke suraduju na bilateralnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini kako bi osigurale odgovoran prijenos konvencionalnog oružja i kako bi rješavale pitanje nezakonitog trgovanja malim i lakin oružjem, uključujući streljivo za njega. Stranke osiguravaju koordinaciju u svojem radu na regulaciji ili poboljšavanju regulacije međunarodne trgovine konvencionalnim oružjem i na sprečavanju, suzbijanju i iskorjenjivanju nezakonitog trgovanja oružjem. Stranke također uključuju pitanja povezana s konvencionalnim oružjem u okvir svojeg postojećeg redovitog političkog dijaloga.

ČLANAK 9.

Umjerenost

1. Stranke suraduju u cilju promicanja umjerenosti u dijalozima kad se bave pitanjima od uzajamnog interesa.
2. Stranke su suglasne, prema potrebi, promicati vrijednost umjerenosti u regionalnim i međunarodnim forumima.
3. Stranke suraduju u promicanju umjerenosti, uključujući olakšavanjem i podržavanjem relevantnih aktivnosti te razmjenom najboljih praksi, informacija i iskustava.

GLAVA IV.

SURADNJA U PODRUČJU TRGOVINE I ULAGANJA

ČLANAK 10.

Opća načela

1. Stranke sudjeluju u dijalogu o temama povezanim s trgovinom i ulaganjima kako bi ojačale i unaprijedile multilateralni sustav trgovine i međusobnu bilateralnu trgovinu.
2. U tu svrhu stranke surađuju u području trgovine i ulaganja, među ostalim nastojeći dogovoriti međusobni sporazum o slobodnoj trgovini. Taj je sporazum poseban sporazum kako je naveden u članku 52. stavku 2.
3. Ako to žele, stranke mogu razvijati međusobne trgovinske i investicijske odnose putem dijaloga, suradnje i uzajamno dogovorenih inicijativa tako da, među ostalim, pristupaju područjima iz članaka od 11. do 17.

ČLANAK 11.

Sanitarna i fitosanitarna pitanja

1. Stranke surađuju na sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka na području stranaka.

2. Stranke raspravljaju i razmjenjuju informacije o svojim mjerama kako su definirane u okviru Sporazuma WTO-a o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama, koji je stupio na snagu osnivanjem WTO-a 1. siječnja 1995., Međunarodne konvencije za zaštitu bilja, potpisane u Rimu 6. prosinca 1951., Svjetske organizacije za zdravlje životinja i Komisije za Codex Alimentarius.

3. Stranke su suglasne suradivati na izgradnji kapaciteta za sanitarna i fitosanitarna pitanja. Ta izgradnja kapaciteta prilagođena je potrebama svake od stranaka te provodi s ciljem pružanja pomoći stranci u poštovanju sanitarnih i fitosanitarnih mjera druge stranke.

ČLANAK 12.

Tehničke prepreke trgovini

Stranke promiču upotrebu međunarodnih standarda te suraduju i razmjenjuju informacije o standardima, tehničkim propisima i postupcima ocjenjivanja sukladnosti, posebno u okviru Sporazuma WTO-a o tehničkim preprekama u trgovini, koji je stupio na snagu osnivanjem WTO-a 1. siječnja 1995.

ČLANAK 13.

Carina

Kako bi povećale zaštitu i sigurnost međunarodne trgovine te osiguralc uravnotežen pristup između olakšavanja trgovine i borbe protiv prijevara i nepravilnosti, stranke dijele iskustva i razmatraju mogućnosti u pogledu:

- (a) pojednostavljenja uvoza, izvoza i drugih carinskih postupaka;
- (b) uspostavljanja mehanizama uzajamne administrativne pomoći;
- (c) osiguravanja transparentnosti propisa o trgovini i carini;
- (d) razvijanja carinske suradnje;
- (e) uskladivanja stajališta i zajedničkog djelovanja u kontekstu relevantnih međunarodnih inicijativa, uključujući olakšavanje trgovine.

ČLANAK 14.

Ulaganje

Stranke potiču veći tok ulaganja razvojem privlačnog i stabilnog okruženja za uzajamna ulaganja postojanim dijalogom čiji su ciljevi jačanje razumijevanja i suradnje u pitanjima povezanim s ulaganjima, istraživanje mehanizama radi olakšavanja tokova ulaganja te promicanje stabilnih, transparentnih, otvorenih i nediskriminirajućih pravila za ulagače.

ČLANAK 15.

Politika tržišnog natjecanja

1. Stranke promiču djelotvornu primjenu pravila tržišnog natjecanja i mogu suradivati u tom pogledu, uzimajući u obzir koncepte transparentnosti i poštenog postupka kako bi se osigurala sigurnost poduzetnicima koji posluju na tržištu druge stranke.
2. Stranke sudjeluju u aktivnostima tehničke suradnje u području politike tržišnog natjecanja u skladu s dostupnim financijskim sredstvima za te aktivnosti na temelju njihovih instrumenata i programa za suradnju.

ČLANAK 16.

Usluge

Stranke uspostavljaju postojan dijalog čiji su ciljevi posebno razmijena informacija o njihovim regulatornim okvirima, promicanje pristupa njihovim tržištima, uključujući e-trgovinom, promicanje pristupa izvorima kapitala i tehnologije te promicanje trgovine uslugama između stranaka i na tržištima trećih zemalja.

ČLANAK 17.

Prava intelektualnog vlasništva

1. Stranke ponovno potvrđuju veliku važnost koju pridaju zaštiti prava intelektualnog vlasništva, uključujući oznake zemljopisnog podrijetla, i svaka se stranka obvezuje uspostaviti odgovarajuće mјere u cilju osiguravanja odgovarajuće, uravnotežene i djelotvorne zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva, posebno u odnosu na povredu takvih prava, u skladu s međunarodnim standardima na koje su se stranke obvezale. Zaštita i provedba prava intelektualnog vlasništva trebala bi doprinijeti promicanju tehnoloških inovacija te prijenosu i širenju tehnologije, uz uzajamnu korist proizvodača i korisnika tehnološkog znanja i na način koji vodi prema društvenom i gospodarskom blagostanju, te ravnoteži između prava i obveza.

2. Stranke mogu razmjenjivati informacije i dijeliti iskustva u pogledu pitanja kao što su:
  - (a) praksa, promocija, širenje, racionalizacija, upravljanje, harmonizacija i zaštita prava intelektualnog vlasništva;
  - (b) djelotvorna primjena, upotreba i komercijalizacija prava intelektualnog vlasništva;
  - (c) provedba prava intelektualnog vlasništva, uključujući mјere na granicama.
3. Stranke surađuju u područjima zaštite intelektualnog vlasništva od uzajamnog interesa radi djelotvorne zaštite, upotrebe i komercijalizacije intelektualnog vlasništva na temelju svojih iskustava te poboljšavaju širenje znanja o tomu.

GLAVA V.

SURADNJA U PODRUČJU PRAVDE I SIGURNOSTI

ČLANAK 18.

Vladavina prava i pravna suradnja

- 1. Stranke posebnu važnost pridaju jačanju vladavine prava.**
- 2. Stranke suraduju na jačanju svih relevantnih institucija, uključujući pravosudne.**
- 3. Pravna suradnja između stranaka može, među ostalim, uključivati razmjenu informacija o pravnim sustavima i zakonodavstvu.**

ČLANAK 19.

Zaštita osobnih podataka

Stranke razmjenjuju stajališta i znanje u cilju promicanja visoke razine zaštite osobnih podataka na temelju primjenjivih međunarodnih standarda, među ostalim standarda EU-a i Vijeća Europe te drugih međunarodnih pravnih instrumenata.

ČLANAK 20.

Migracije

1. Stranke ponovno potvrđuju važnost suradnje u upravljanju migracijskim tokovima između svojih područja. U cilju jačanja suradnje stranke mogu uspostaviti, kad i ako bude potreban, dijalog o svim pitanjima od uzajamnog interesa povezanim s migracijama uz istovremeno uzimanje u obzir procjene konkretnih potreba iz stavka 2. Svaka stranka može, ako to bude smatrala prikladnim, uvrstiti razloge za zabrinutost povezane s migracijama u svoje strategije za gospodarski i društveni razvoj iz svoje perspektive zemlje podrijetla, tranzitne zemlje i/ili odredišne zemlje migranata. Suradnja u području migracija može, među ostalim, obuhvatiti i pomoći u izgradnji kapaciteta i tehničku pomoći prema dogovoru stranaka.
2. Suradnja između stranaka temelji se na potrebama, provodi se uz međusobno savjetovanje stranaka i usmjerena je na:
  - (a) glavne uzroke migracija;
  - (b) razmjenu stajališta o praksama i standardima koji se odnose na pružanje međunarodne zaštite osobama kojima je ona potrebna;
  - (c) uspostavu djelotvorne i preventivne politike protiv nezakonitih migracija, krijumčarenja migranata i trgovanja ljudima, što uključuje načine borbe protiv mreža krijumčara i trgovaca ljudima te načine zaštite žrtava trgovanja ljudima;

- (d) povratak, u skladu s primjerenim, humanim i dostojanstvenim uvjetima, osoba koje nezakonito borave, što uključuje promicanje njihova dobrovoljnog povratka, i ponovni prihvat tih osoba u skladu sa stavkom 3.;
- (e) pitanja koja se smatraju od uzajamnog interesa u području viza i sigurnosti putnih isprava;
- (f) pitanja koja se smatraju od uzajamnog interesa u području upravljanja granicama.

3. U okviru suradnje za sprečavanje i kontrolu nezakonitog useljavanja i ne dovodeći u pitanje potrebu zaštite žrtava trgovanja ljudima, stranke su nadalje suglasne s tim da:

- (a) Malezija, podložno potrebi potvrde državljanstva, na zahtjev države članice i bez dodatnih formalnosti osim onih iz stavka 4. ponovno prihvata svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području te državce članice;
- (b) svaka država članica, podložno potrebi potvrde državljanstva, na zahtjev Malezije i bez dodatnih formalnosti osim onih iz stavka 4. ponovno prihvata svoje državljane koji se nezakonito nalaze na državnom području Malezije.

4. Za potrebe stavka 3. države članice i Malezija bez odgadanja svojim državljanima osiguravaju prikladnu putnu ispravu u tu svrhu. Ako osoba koja treba biti ponovno prihvaćena ne posjeduje isprave ili neki drugi dokaz svojeg državljanstva, nadležna diplomatska i konzularna predstavništva Malezije odnosno dotične države članice organiziraju razgovor s tom osobom kako bi se utvrdilo njezino državljanstvo. Ovim se člankom ne dovode u pitanje zakoni, pravila i propisi stranaka povezani s utvrđivanjem državljanstva.

5. Ako bilo koja stranka to smatra potrebnim, stranke u pregovorima dogovaraju sporazum između EU-a i Malezije kojim se uređuju specifične obveze u području ponovnog prihvata, uključujući obvezu ponovnog prihvata osoba koje nisu njihovi državljeni, ali koje posjeduju valjanu dozvolu boravka koju je izdala jedna od stranaka ili koje su ušle na područje jedne stranke izravno s područja druge stranke.

ČLANAK 21.

Konzularna zaštita

Malezija je suglasna s tim da diplomatska i konzularna tijela bilo koje države članice s predstavništvom u Maleziji pružaju zaštitu bilo kojem državljaninu države članice koja nema stalno predstavništvo u Maleziji koje je stvarno u mogućnosti osigurati konzularnu zaštitu u određenom predmetu, i to pod istim uvjetima kao i državljanima te države članice.

ČLANAK 22.

Nedopuštene droge

1. Stranke suraduju kako bi osigurale uravnoteženu politiku nedopuštenih droga djelotvornom koordinacijom između nadležnih tijela, uključujući, prema potrebi, tijela iz zdravstvenog i pravosudnog sektora, sektora unutarnjih poslova i carinskog sektora u cilju smanjivanja opskrbe, trgovine i potražnje za nedopuštenim drogama te ublažavanja negativnih posljedica zlouporabe droga za pojedince i društvo u cjelini, kao i postizanja djelotvornijeg sprečavanja zlouporabe prekursora za droge.
2. Stranke se dogovaraju o načinima suradnje koji su potrebni za postizanje ciljeva iz stavka 1. Njihova se djelovanja temelje na zajednički usuglašenim načelima stranaka uz uzimanje u obzir odgovarajućih međunarodnih konvencija, Političke izjave i Izjave o vodećim načelima za smanjenje potražnje za drogama, koje je donijela Opća skupština UN-a 10. lipnja 1998., te Političke izjave i Akcijskog plana o međunarodnoj suradnji prema integriranoj i uravnoteženoj strategiji za borbu protiv svjetskog problema droga, koje je donijela Komisija UN-a za opojne droge 11. i 12. ožujka 2009.
3. Stranke razmjenjuju stručna znanja u područjima kao što su izrada zakonodavstva i politika o uspostavljanju domaćih institucija i informacijskih centara, osposobljavanje osoblja, istraživanje povezano s drogom te sprečavanje zlouporabe prekursora za droge korištenih za nezakonitu proizvodnju opojnih droga i psihotropnih tvari.

ČLANAK 23.

Organizirani kriminal i korupcija

Stranke suraduju u borbi protiv organiziranog kriminala, gospodarskog i finansijskog kriminala te korupcije. Cilj je takve suradnje provedba primjenjivih međunarodnih instrumenata kojih su stranke, kao što su Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminala, donesena Rezolucijom Opće skupštine UN-a br. 55/25 od 15. studenoga 2000., i protokoli kojima se ona dopunjuje te Konvencija UN-a protiv korupcije, donesena Rezolucijom Opće skupštine UN-a br. 58/4 od 31. listopada 2003.

ČLANAK 24.

Pranje novca i financiranje terorizma

1. Stranke su suglasne da je potrebno raditi i suradivati u cilju sprečavanja i borbe protiv upotrebe njihovih finansijskih sustava, što obuhvaća finansijske institucije i određena nefinansijska poduzeća i zanimanja, za financiranje terorizma i pranje prihoda iz toških kaznenih djela.

2. Stranke su suglasne da suradnja na temelju stavka 1. omogućuje razmjenu relevantnih informacija u okviru zakona, pravila i propisa svake od stranaka i primjenjivih međunarodnih standarda za sprečavanje i borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, kao što su oni koje je donijela Radna skupina za finansijsko djelovanje.
3. Suradnja se također širi u obliku izgradnje kapaciteta usmjerenih na borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, što obuhvaća razmjene dobrih praksi, stručnog znanja i osposobljavanja, prema dogovoru stranaka.

GLAVA VI.

SURADNJA U DRUGIM SEKTORIMA

ČLANAK 25.

Ljudska prava

1. Stranke suraduju na promicanju i zaštiti ljudskih prava u područjima koje dogovore stranke.

2. Suradnja u području ljudskih prava može, među ostalim, uključivati:
- (a) razmjene najboljih praksi u pogledu ratifikacije i provedbe medunarodnih konvencija, izrade i provedbe akcijskih planova na domaćoj razini te uloge i funkcioniranja relevantnih nacionalnih institucija stranaka za ljudska prava;
  - (b) obrazovanje o ljudskim pravima;
  - (c) uspostavu sadržajnog, širokog dijaloga o ljudskim pravima;
  - (d) suradnju u okviru relevantnih UN-ovih tijela za ljudska prava.

ČLANAK 26.

Financijske usluge

1. Stranke jačaju suradnju kako bi se u području bankarstva, osiguranja i drugih dijelova financijskog sektora, uključujući islamske financijske usluge, približila zajednička pravila i standardi te poboljšali računovodstveni, revizorski, nadzorni i regulatorni sustavi.
2. Stranke prepoznaju važnost mjera za izgradnju kapaciteta kako bi se to postiglo.

ČLANAK 27.

Dijalog o ekonomskoj politici

Stranke suraduju u promicanju razinjene informacija o svojim gospodarskim trendovima i dijeljenju iskustva u vezi s ekonomskim politikama u kontekstu regionalne gospodarske suradnje i integracije.

ČLANAK 28.

Dobro upravljanje u području oporezivanja

1. Stranke jačaju suradnju u području oporezivanja. Stranke prepoznaju važnost načela dobrog upravljanja u području oporezivanja, kao što su transparentnost, razmjena informacija i izbjegavanje štetnih poreznih praksi, te preuzimaju obvezu provedbe tih načela u skladu s međunarodnim standardima, u cilju promicanja i razvoja gospodarskih aktivnosti.

2. Stranke suraduju na jačanju izgradnje kapaciteta za dobro upravljanje u području oporezivanja u cilju razvoja kompetencija i stručnog znanja, prema uzajamnom dogovoru stranaka.

ČLANAK 29.

Industrijska politika i mala i srednja poduzeća

Uzimajući u obzir svoje ekonomske politike i ciljeve, stranke promiču suradnju u svim područjima industrijske politike koja smatraju prikladnima u cilju poboljšanja konkurentnosti malih i srednjih poduzeća, među ostalim:

- (a) razmjenom informacija i dijeljenjem iskustava u vezi sa stvaranjem okvirnih uvjeta za mala i srednja poduzeća kako bi se povećala njihova konkurentnost;
- (b) promicanjem kontakata među gospodarskim subjektima, poticanjem zajedničkih ulaganja i uspostavljanjem zajedničkih potevata i informacijskih mreža, osobito u okviru postojećih horizontalnih programa EU-a, stimulirajući posebno prijenos tehnologije i praktičnog znanja između partnera;
- (c) pružanjem informacija i poticanjem inovacija te razmjenom dobre prakse u pristupu finansijskim sredstvima, uključujući mikropodezeća i mala poduzeća;
- (d) olakšavanjem i podupiranjem relevantnih aktivnosti koje su uspostavili privatni sektori stranaka;
- (e) promicanjem društveno odgovornog poslovanja i odgovornosti poduzeća te održive potrošnje i proizvodnje, uključujući razmjenom najboljih praksi za odgovorno poslovanje;
- (f) zajedničkim istraživačkim i inovacijskim projektima u odabranim industrijskim područjima prema dogovoru stranaka.

ČLANAK 30.

Turizam

- 1. Stranke nastoje poboljšati razmjenu informacija i uspostaviti najbolju praksu kako bi se osigurao uravnotežen i održiv razvoj turizma.**

- 2. Stranke razvijaju suradnju u očuvanju i uskladivanju potencijala prirodnog i kulturnog naslijeda, ublažavanju negativnih učinaka turizma te povećavanju pozitivnog doprinosu turističkog sektora održivom razvoju lokalnih zajednica, među ostalim razvojem ekoturizma, istovremeno poštujući integritet i interes lokalnih i autohtonih zajednica, i poboljšavanjem sposobljavanja u turizmu.**

ČLANAK 31.

Informacijsko društvo

- 1. Svjesne činjenice da su informacijske i komunikacijske tehnologije („IKT”) ključni elementi suvremenog života i od iznimne važnosti za gospodarski i društveni razvoj, stranke nastoje razmjenjivati stajališta o svojim politikama u tom području radi promicanja gospodarskog razvoja.**

2. Suradnja u tom području može biti usmjerenja, među ostalim, na:
  - (a) sudjelovanje u dijalu o različitim aspektima informacijskog društva, posebno o elektroničkim komunikacijskim politikama i propisima, uključujući univerzalnu uslugu, licenciranje i opća ovlaštenja, zaštitu osobnih podataka te neovisnost i učinkovitost regulatornih tijela;
  - (b) razmjenu informacija o povezanosti i interoperabilnosti mreža i usluga stranaka;
  - (c) razmjenu informacija o standardizaciji, ocjenjivanju sukladnosti i širenju informacija o IKT-u;
  - (d) promicanje istraživačke suradnje između stranaka u području IKT-a;
  - (e) suradnju u području digitalne televizije, uključujući dijeljenje iskustava o uporabi i regulatornim aspektima upravljanja spektrom te dijeljenje najboljih praksi u području upravljanja spektrom;
  - (f) sigurnosne aspekte IKT-a i borbu protiv kiberkriminaliteta.

ČLANAK 32.

Kibersigurnost

1. Stranke surađuju na kibersigurnosti razmjenom informacija o strategijama, politikama i najboljim praksama u skladu s vlastitim zakonodavstvom i međunarodnim obvezama u području ljudskih prava.
2. Stranke promiču razmjenu informacija o kibersigurnosti u područjima obrazovanja i osposobljavanja, inicijativa za upoznavanje javnosti, upotrebe standarda te istraživanja i razvoja.

ČLANAK 33.

Audiovizualni sektor i mediji

Stranke razmatraju načine poticanja razmjena, suradnje i dijaloga među relevantnim institucijama u područjima audiovizualnog sektora i medija. Stranke vode redoviti dijalog u tim područjima.

GLAVA VII.

SURADNJA U PODRUČJU ZNANOSTI, TEHNOLOGIJE I INOVACIJA

ČLANAK 34.

Znanost, tehnologija i inovacije

1. Stranke potiču, razvijaju i olakšavaju suradnju u području znanosti, tehnologije i inovacija u područjima od uzajamnog interesa i koristi u skladu s vlastitim zakonima, pravilima, propisima i politikama.
2. Područja suradnje mogu obuhvaćati biotehnologiju, IKT, kibersigurnost, industrijsku tehnologiju, tehnologiju materijalâ, nanotehnologiju, svemirsku tehnologiju, znanost o moru i obnovljivu energiju.
3. Oblici suradnje mogu uključivati:
  - (a) razmjenu informacija o politikama i programima u području znanosti, tehnologije i inovacija;
  - (b) promicanje strateških istraživačkih partnerstava između znanstvenih zajednica, istraživačkih centara, sveučilišta i industrije stranaka;
  - (c) promicanje osposobljavanja i razmjerne istraživača.

4. Te bi se aktivnosti suradnje trebale temeljiti na načlima uzajamnosti, pravednog postupanja i uzajamne koristi te bi se u njima trebala osigurati primjerena zaštita intelektualnog vlasništva.
5. Kad je riječ o tim aktivnostima suradnje, stranke promiču sudjelovanje vlastitih institucija visokog obrazovanja, istraživačkih centara i sektorâ proizvodnje.
6. Stranke promiču upoznavanje javnosti s vlastitim programima i suradnjom u području znanosti, tehnologije i inovacija te s mogućnostima koje ti programi nude.

ČLANAK 35.

Zelene tehnologije

1. Stranke suraduju u sektoru zelenih tehnologija u cilju:
  - (a) olakšavanja uključivanja zelenih tehnologija u sektore kao što su energetika, građevine, upravljanje vodama, gospodarenje otpadom i prijevoz;
  - (b) promicanja izgradnje kapaciteta u sektoru zelenih tehnologija što može obuhvatiti suradnju na regulatornim instrumentima i instrumentima temeljenima na tržištu, kao što su finansiranje zelenih tehnologija, zelena nabava i upotreba ekoloških oznaka, prema dogовору stranaka;

- (c) promicanja obrazovanja i upoznavanja javnosti u pogledu zelenih tehnologija te poticanja njihove šire upotrebe;
  - (d) promicanja i upotrebe tehnologija, proizvoda i usluga prihvatljivih za okoliš.
2. Oblici suradnje mogu biti dijalog među relevantnim institucijama i agencijama, razmjena informacija, programi razmjene osoblja, studijski posjeti, seminari i radionice.

ČLANAK 36.

Energetika

1. Stranke nastoje ojačati suradnju u energetskom sektoru u cilju:
- (a) diversifikacije opskrbe energijom te kanala i izvora energije radi jačanja energetske sigurnosti te razvoja novih, održivih, inovativnih i obnovljivih oblika energije, uključujući biogoriva, biomasu i biopljin, energiju vjetra, solarnu energiju i hidroenergiju, uz podupiranje razvoja odgovarajućih okvira politika i pravaca za prijevoz i prijenos;
  - (b) promicanja energetske učinkovitosti u proizvodnji, distribuciji i krajnjem korištenju energije;
  - (c) poticanja prijenosa tehnologije usmjerene prema proizvodnji i korištenju održive energije;

- (d) jačanja suradnje kako bi se pristupilo pitanjima ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama koja su povezana s energijom na temelju Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („UNFCCC”), donesene u Rio de Janeiru 9. svibnja 1992.;
- (c) jačanja izgradnje kapaciteta i olakšavanja ulaganja u području energetike.
2. U tu svrhu stranke potiču kontakte i, kad je primjereno, zajednička istraživanja u uzajamnu korist stranaka, među ostalim putem relevantnih regionalnih i međunarodnih okvira. S obzirom na članak 39. i zaključke Svjetskog sastanka na vrhu o održivom razvoju („WSSD”), održanog 2002. u Johannesburgu, stranke uzimaju na znanje potrebu djelovanja u pogledu veza između povoljnog pristupa energetskim uslugama i održivog razvoja. Te aktivnosti mogu se promicati u suradnji s Instrumentom za partnerstvo i dijalog u okviru energetske inicijative EU-a, pokrenutim na WSSD-u.

ČLANAK 37.

Prijevoz

1. Stranke aktivno suraduju u područjima od uzajamnog interesa. Ta suradnja obuhvaća sve načine prijevoza i njegove povezanosti te uključuje olakšavanje kretanja robe i putnika, uz osiguravanje sigurnosti, zaštite i zaštite okoliša, razvoja ljudskih resursa i povećanja prilika za trgovinu i ulaganja.

2. U sektoru zrakoplovstva cilj je suradnje stranaka promicanje, među ostalim:
  - (a) razvoja gospodarskih odnosa na temelju koherentnog regulatornog okvira u cilju olakšavanja poslovanja;
  - (b) tehničke i regulatorne konvergencije u pogledu sigurnosti, zaštite, upravljanja zračnim prometom, gospodarskih propisa i zaštite okoliša;
  - (c) smanjenja emisija stakleničkih plinova;
  - (d) projekata od uzajamnog interesa;
  - (e) suradnje u međunarodnim forumima.
3. U sektoru pomorskog prometa cilj je suradnje stranaka promicanje, među ostalim:
  - (a) dijaloga o relevantnim pitanjima, kao što su pristup međunarodnim tržišima pomorskog prometa i trgovini na komercijalnoj i nediskriminirajućoj osnovi, nacionalni tretman i klauzula o načelu najpovlaštenije nacije za plovila koja plove pod zastavom jedne od država članica ili Malezije ili kojima upravljaju njihovi državlјani ili poduzeća te usluge prijevoza od vrata do vrata, osim kabotažnog prijevoza;
  - (b) razmjene stajališta i najboljih praksi, ako postoje, u pogledu sigurnosti, zaštite, uključujući mjere za borbu protiv piratstva i oružane pljačke na moru, te postupaka, standarda i propisa u vezi sa zaštitom okoliša, u skladu s relevantnim međunarodnim konvencijama;

- (c) suradnje u međunarodnim forumima, osobito u područjima radnih uvjeta, obrazovanja, ospozobljavanja i izdavanja svjedodžbi pomorcima te smanjenja emisija stakleničkih plinova.
4. Stranke mogu ispitati moguća područja za pojačanu suradnju u područjima od uzajamnog interesa.

ČLANAK 38.

Obrazovanje i kultura

1. Stranke promiču suradnju u području obrazovanja i kulture kojom se poštuje njihova raznolikost, u cilju povećanja uzajamnog razumijevanja i znanja o njihovim kulturama. Kako bi postigle taj cilj, stranke podupiru i promiču aktivnosti svojih kulturnih institucija.
2. Stranke nastoje poduzeti odgovarajuće mјere kako bi promicale kulturne razmjene, uključujući međuljudske razmjene, i provodile zajedničke inicijative u različitim sferama kulture, uključujući suradnju u očuvanju baštine uz poštovanje kulturne raznolikosti. U tom pogledu, stranke također nastavljaju podupirati aktivnosti Azijsko-europske fondacije.
3. Stranke se savjetuju i surađuju u relevantnim međunarodnim forumima, osobito u Organizaciji Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu (UNESCO), kako bi postigle zajedničke ciljeve i promicale kulturnu raznolikost i očuvanje kulturne baštine. Stranke promiču i poštuju načela UNESCO-ove Opće deklaracije o kulturnoj raznolikosti.

4. Uz to stranke promiču djelovanja i provedbu programâ u visokom obrazovanju te za mobilnost i osposobljavanje istraživača, među ostalim EU-ov program Erasmus+ i djelovanja Marie Skłodowska-Curie. Tim se djelovanjima i programima, među ostalim, podupiru međuinstitucijska suradnja i razvoj veza među institucijama visokog obrazovanja, potiče mobilnost studenata, istraživača, akademskog osoblja i stručnjaka, promiču razmjene informacija i praktičnog znanja te pomaže izgradnji kapaciteta i razvoju kvalitete u poučavanju i učenju. Ta djelovanja mogla bi obuhvatiti i institucijsku suradnju kroz tijela kao što je Azijско-europski institut.

ČLANAK 39.

Okoliš i prirodni resursi

1. Imajući u vidu rezultate Konferencije UN-a o okolišu i razvoju, održane u Rio de Janeiru 1992., WSSD-a i Konferencije UN-a o održivom razvoju, održane u Rio de Janeiru 2012. (Rio+20), te Program održivog razvoja do 2030., stranke suraduju na promicanju očuvanja i poboljšanja okoliša u cilju postizanja održivog razvoja. Provedba primjenjivih multilateralnih sporazuma u području okoliša uzima se u obzir u svim aktivnostima koje stranke poduzimaju na temelju ovog Sporazuma.

2. Stranke prepoznavaju potrebu očuvanja prirodnih resursa i biološke raznolikosti te potrebu održivog upravljanja tim resursima i raznolikošću kao temelj za razvoj sadašnjih i budućih generacija, osobito u skladu s Konvencijom o biološkoj raznolikosti, donesenom u Nairobiju 22. svibnja 1992., i Konvencijom o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka, potpisanim u Ženevi 3. ožujka 1973. Stranke se obvezuju provesti odluke donesene na temelju tih konvencija, među ostalim u obliku strategija i akcijskih planova.

3. Stranke nastoje i dalje jačati svoju suradnju u području zaštite okoliša, među ostalim u regionalnim programima, razmjeni najboljih praksi, političkim i regulatornim dijalozima, konferencijama i radionicama, osobito u pogledu:

- (a) promicanja svijesti o okolišu i većeg sudjelovanja svih lokalnih zajednica u nastojanjima oko zaštite okoliša i održivog razvoja;
- (b) suočavanja s izazovima povezanim s klimatskim promjenama, posebno u pogledu utjecaja na ekosustave i prirodne resurse;
- (c) promicanja izgradnje kapaciteta koji se odnose na sudjelovanje u primjenjivim multilateralnim sporazumima u području okoliša koji ih obvezuju i na njihovu provedbu;
- (d) jačanja suradnje u zaštiti i očuvanju šumskih resursa te upravljanju tim resursima na održiv način, kao i borbi protiv nezakonite sječe šuma i povezane trgovine;

- (c) očuvanja i održive upotrebe biološke raznolikosti, uključujući ugrožene vrste, njihova staništa i genetsku raznolikost, jačanja suradnje u pogledu invazivnih stranih vrsta koje strankama predstavljaju problem te obnove oštećenih ekosustava;
- (f) suzbijanja nezakonite trgovine divljim vrstama i provedbe djelotvornih mjera protiv te trgovine;
- (g) sprečavanja nezakonitog prekograničnog kretanja opasnog i drugog otpada te tvari koje oštećuju ozonski omotač;
- (h) poboljšavanja zaštite i očuvanja obalnog i morskog okoliša te promicanja održivog iskorištavanja morskih resursa;
- (i) poboljšavanja kvalitete zraka, gospodarenja otpadom i upravljanja vodnim resursima i kemikalijama na način prihvatljiv za okoliš te promicanja održive potrošnje i proizvodnje;
- (j) promicanja zaštite i očuvanja tla i održivog upravljanja zemljištem;
- (k) promicanja označavanja zaštićenih područja i zaštite ekosustava i prirodnih područja te djelotvornog upravljanja nacionalnim parkovima, uz dužno poštovanje lokalnih i autohtonih zajednica koje žive u tim područjima ili u njihovoј blizini;

- (l) promicanja djelotvorne suradnje u kontekstu Protokola iz Nagoye o pristupu genetskim resursima te poštenoj i pravednoj raspodjeli dobrobiti koje proizlaze iz njihove upotrebe uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti, donesenog 29. listopada 2010.;
  - (m) poticanja razvoja i primjene dobrovoljnih programa osiguravanja održivosti kao što su pravedni i etički trgovinski programi, ekološke oznake i programi certifikacije.
4. Stranke potiču uzajamni pristup svojim programima u pitanjima iz ovog članka, u skladu s posebnim uvjetima tih programa.
5. Stranke nastoje ojačati suradnju kako bi pristupile pitanjima ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama na temelju UNFCCC-a.

ČLANAK 40.

Poljoprivreda, stočarstvo, ribarstvo i ruralni razvoj

Stranke potiču dijalog i promiču suradnju u području poljoprivrede, stočarstva, ribarstva, uključujući akvakulturu, i ruralnog razvoja. Stranke razmjenjuju informacije o:

- (a) poljoprivrednoj politici, međunarodnim poljoprivrednim perspektivama i općenito oznakama zemljopisnog podrijetla;

- (b) mogućnostima za olakšavanje trgovine biljkama, životnjama, akvatičnim životnjama i njihovim proizvodima;
- (c) politikama povezanima s dobrobiti životinja;
- (d) razvojnim politikama u ruralnim područjima, među ostalim programima za izgradnju kapaciteta i najboljim praksama koji se odnose na zadruge u ruralnim područjima i promociju proizvoda iz tih područja;
- (e) politikama kvalitete za biljke, životinje i akvatične proizvode;
- (f) razvoju održive i okolišno prihvatljive poljoprivrede, agroindustrije i prijenosa biotehnologija;
- (g) zaštiti raznolikosti biljnog svijeta, tehnologijama sjemenja, poboljšanju produktivnosti usjeva i alternativnim tehnologijama za usjeve, među ostalim poljoprivrednoj biotehnologiji;
- (h) izradi baza podataka o poljoprivredi i stočarstvu;
- (i) ospozobljavanju u području poljoprivrede, veterine i ribarstva, uključujući akvakulturu;
- (j) potpori održivoj i odgovornoj dugoročnoj morskoj i ribarstvenoj politici, uključujući očuvanje morskih resursa uz obalu i na otvorenom moru te upravljanje tim resursima;
- (k) promicanju nastojanja da se spriječe i suzbiju nezakonite, neprijavljene i neregulirane ribolovne prakse i povezana trgovina.

ČLANAK 41.

Zdravlje

1. Stranke suraduju u zdravstvenom sektoru u cilju poboljšanja zdravstvenih uvjeta što obuhvaća, među ostalim, preventivnu medicinu, glavne zarazne bolesti i ostale prijetnje zdravlju kao što su nezarazne bolesti, te međunarodne zdravstvene sporazume.
2. Suradnja se uglavnom provodi putem:
  - (a) razmjene informacija i suradnje u ranom sprečavanju prijetnji zdravlju kao što su ptičja i pandemijska gripa i druge glavne zarazne bolesti s pandemijskim potencijalom;
  - (b) razmjena, stipendija i programa osposobljavanja;
  - (c) promicanja potpune i pravovremene provedbe međunarodnih sporazuma o zdravlju kao što su Međunarodni zdravstveni propisi Svjetske zdravstvene organizacije („WHO“) i Okvira konvencija WHO-a o nadzoru nad duhanom, donesena u Ženevi 21. svibnja 2003.

ČLANAK 42.

Zapošljavanje i socijalna pitanja

1. Stranke jačaju suradnju u području zapošljavanja i socijalnih pitanja, što uključuje suradnju u području regionalne i socijalne kohezije, zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu, rodne ravnopravnosti i dostojanstvenog rada, u cilju jačanja socijalne dimenzije globalizacije.
2. Stranke ponovno potvrđuju potrebu da se podrži proces globalizacije, koja je svima korisna, te da se promiču potpuno i produktivno zapošljavanje i dostojanstven rad kao ključan element održivog razvoja i smanjenja siromaštva, kako je prihvaćeno Rezolucijom Opće skupštine UN-a 60/1 (2005.) i Ministarskom deklaracijom sa susreta na visokoj razini Gospodarskog i socijalnog vijeća UN-a od 5. srpnja 2006., te uzimajući u obzir Deklaraciju Međunarodne organizacije rada („ILO“) o socijalnoj pravdi za poštenu globalizaciju, donesenu u Ženevi 10. lipnja 2008. Stranke uzimaju u obzir karakteristike druge stranke i različitosti svojih gospodarskih i socijalnih situacija.
3. Stranke ponovno potvrđuju svoju predanost poštovanju, promicanju i ostvarivanju načela međunarodno priznatih temeljnih radnih i socijalnih standarda, kako su izneseni posebno u ILO-ovoj Deklaraciji o temeljnim načelima i pravima na radu, donesenoj u Ženevi 18. lipnja 1998., te predanost provedbi primjenjivih ILO-ovih konvencija koje ih obvezuju. Stranke suradjuju i razmjenjuju informacije o relevantnim pitanjima u području rada i zapošljavanja prema dogovoru stranaka.
4. Oblici suradnje mogu, među ostalim, obuhvaćati posebne programe i projekte, u skladu s dogовором stranaka, kao i dijalog, suradnju i inicijative o temama od zajedničkog interesa na bilateralnoj ili multilateralnoj razini, primjerice u okviru ASEM-a, dijaloga EU-a i ASEAN-a te ILO-a.

ČLANAK 43.

Statistika

Stranke promiču, dodatno uz postojeće aktivnosti statističke suradnje između EU-a i ASEAN-a, te podložno zakonima, pravilima, propisima i politikama svake od stranaka, izgradnju statističkih kapaciteta i usklađivanje statističkih metoda i prakse, uključujući prikupljanje i diseminaciju statističkih podataka, kako bi mogle na uzajamno prihvatljivoj osnovi koristiti statističke podatke o nacionalnim računima, izravnim stranim ulaganjima, trgovini robom i uslugama te, općenito, o bilo kojem obostrano dogovorenom području obuhvaćnom ovim Sporazumom koje je predmet prikupljanja, obrade, analize i diseminacije statističkih podataka.

ČLANAK 44.

Civilno društvo

Stranke prepoznaju ulogu i potencijalni doprinos organizacija civilnog društva i akademskih institucija u podršci suradnji na temelju ovog Sporazuma te, u mjeri u kojoj je to moguće, promiču dijalog s njima i njihovo konstruktivno sudjelovanje u relevantnim područjima suradnje, u skladu s vlastitim zakonima, pravilima, propisima i politikama.

ČLANAK 45.

Javna uprava

Stranke suraduju u cilju jačanja izgradnje kapaciteta javne uprave. Suradnja u tom području može obuhvatiti razmjenu stajališta o najboljim praksama u vezi s metodama upravljanja, pružanjem usluga, jačanjem institucijske sposobnosti i pitanjima transparentnosti.

ČLANAK 46.

Upravljanje katastrofama

1. Stranke uvidaju potrebu za smanjenjem na najmanju moguću mjeru učinka prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem. Stranke potvrđuju zajedničku predanost promicanju mjera sprečavanja, ublažavanja, pripravnosti, odgovora i oporavka kako bi povećale otpornost svojih društava i infrastrukturna te, prema potrebi, suradnji na bilateralnoj i multilateralnoj razini u cilju postizanja napretka u ostvarenju tih ciljeva.
2. Oblici suradnje mogu, među ostalim, biti sljedeći:
  - (a) dijeljenje najboljih praksi u upravljanju katastrofama;
  - (b) izgradnja kapaciteta;
  - (c) razmjena informacija;

- (d) promicanje upoznavanja javnosti i opće obrazovanje.
3. Suradnja u okviru stavka 2. može uključivati razmjenu informacija o pružanju pomoći u slučaju katastrofa i izvanrednih situacija, uzimajući u obzir rad EU-ova Koordinacijskog centra za odgovor na krizne situacije i ASEAN-ova Koordinacijskog centra za humanitarnu pomoć u pogledu upravljanja katastrofama.

GLAVA VIII.

SREDSTVA SURADNJE

ČLANAK 47.

Sredstva za ostvarivanje suradnje

Kako bi se ostvarili ciljevi suradnje utvrđeni u ovom Sporazumu, stranke stavljaju na raspolaganje odgovarajuće resurse za aktivnosti suradnje u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom, uključujući financijska sredstva, u mjeri u kojoj to njihovi resursi i propisi dopuštaju. Te aktivnosti suradnje mogu uključivati, prema potrebi, inicijative izgradnje kapaciteta i tehničke suradnje, razmjenu stručnjaka, provođenje studija i druge aktivnosti prema dogovoru stranaka.

ČLANAK 48.

Finansijska pomoć i interesi

1. Svaku EU-ovu finansijsku pomoć u okviru ovog Sporazuma stranke provode u skladu s načelima dobrog finansijskog upravljanja te one suraduju u zaštiti svojih finansijskih interesa.
2. Stranke poduzimaju odgovarajuće mjere radi sprečavanja i borbe protiv prijevara, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na njihove finansijske interese, u skladu s vlastitim zakonima, pravilima i propisima. Te mjere uključuju razmjenu informacija i uzajamnu administrativnu pomoć. Europski ured za borbu protiv prijevara i nadležna malezijska tijela mogu se dogovoriti o dodatnoj suradnji u području borbe protiv prijevara.

ČLANAK 49.

Prava intelektualnog vlasništva proizišla iz dogovora o suradnji

Prava intelektualnog vlasništva proizišla iz dogovora o suradnji na temelju ovog Sporazuma štite se i provode u skladu s odgovarajućim zakonima, pravilima i propisima svake od stranaka i s odgovarajućim međunarodnim sporazumima kojih su stranke obje stranke ovog Sporazuma. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje nijedna posebna odredba na temelju postojećih i budućih pojedinačnih dogovora o suradnji.

GLAVA IX.

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLANAK 50.

Zajednički odbor

I. Stranke osnivaju Zajednički odbor, koji se sastoji od predstavnika obiju stranaka na odgovarajućoj visokoj razini i čije su zadaće sljedeće:

- (a) osigurati ispravno funkcioniranje i provedbu ovog Sporazuma;
- (b) utvrditi prioritete u vezi s ciljevima ovog Sporazuma;
- (c) dati preporuke za promicanje ciljeva ovog Sporazuma;
- (d) riješiti, prema potrebi, sve razlike ili neslaganja proizišle iz tumačenja, provedbe ili primjene ovog Sporazuma, u skladu s člankom 53.;
- (e) ispitati sve informacije koje bilo koja stranka dostavi u pogledu neispunjerenja obveza na temelju ovog Sporazuma i održati savjetovanja s drugom strankom radi pronađenja miroljubivog i strankama uzajamno prihvatljivog rješenja, u skladu s člankom 53.;
- (f) nadzirati provedbu svakog posbnog sporazuma kako je naveden u članku 52. stavku 2.

2. Zajednički odbor obično se sastaje barem svake dvije godine, naizmjenično u Maleziji i Bruxellesu, na datum koji se određuje zajedničkim dogovorom. Moguće je na temelju dogovora stranaka sazvati i izvanredne sastanke Zajedničkog odbora. Zajedničkim odborom naizmjenično predsjeda svaka stranka. Dnevni red sastanaka Zajedničkog odbora određuju stranke zajedničkim dogovorom.
3. Zajednički odbor može osnovati specijalizirane radne skupine koje mu pomažu u ispunjavanju zadaća. Na svakom sastanku Zajedničkog odbora te radne skupine podnose mu detaljna izvješća o svojim aktivnostima.
4. Zajednički odbor donosi svoj poslovnik.

GLAVA X.

ZAVRŠNE ODREDBE

ČLANAK 51.

Otkrivanje informacija

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se tako da od bilo koje stranke zahtijeva da dostavi bilo kakve informacije za čije otkrivanje smatra da je u suprotnosti s njegovim bitnim sigurnosnim interesima.

2. Stranke poduzimaju odgovarajuće mјere radi zaštite informacija razmijenjenih na temelju ovog Sporazuma, u skladu s javnim interesom za pristup informacijama i u skladu s vlastitim zakonima, pravilima i propisima.

ČLANAK 52.

Ostali sporazumi

1. Ovaj Sporazum ne utječe na primjenu ili provedbu obveza koje su stranke preuzele u odnosu na treće zemlje i međunarodne organizacije.
2. Stranke mogu nadopuniti ovaj Sporazum sklapanjem posebnih sporazuma u bilo kojem području suradnje koje je u okviru područja primjene ovog Sporazuma. Takvi su posebni sporazumi sastavni dio sveobuhvatnih bilateralnih odnosa kako su uređeni ovim Sporazumom i čine dio zajedničkog institucionalnog okvira.

ČLANAK 53.

Ispunjavanje obveza

1. Svaka se razlika ili neslaganje između stranaka u pogledu tumačenja, provedbe ili primjene ovog Sporazuma rješava prijateljski savjetovanjem ili pregovorima u Zajedničkom odboru, bez upućivanja trećoj strani ili međunarodnom sudu.

2. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila neku od obveza iz ovog Sporazuma, ona o tome obavješćuje drugu stranku. Stranke se savjetuju u cilju postizanja uzajamno prihvatljivog rješenja predmeta. Ta se savjetovanja održavaju pod okriljem Zajedničkog odbora. Ako Zajednički odbor ne uspije postići uzajamno prihvatljivo rješenje, stranka koja je dostavila obavijest može poduzeti odgovarajuće mјere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mјere“ znači svaka mјera koju preporuči Zajednički odbor ili djelomična ili potpuna suspenzija ovog Sporazuma.
3. Ako bilo koja stranka smatra da druga stranka nije ispunila neku od obveza koje su opisane kao bitni elementi u članku 1. stavku 1. i članku 7. stavku 1., ona odmah obavješćuje drugu stranku o tome i o odgovarajućim mјerama koje namjerava poduzeti. Stranka koja je dostavila obavijest obavješćuje Zajednički odbor o potrebi za hitnim savjetovanjem o tom pitanju. Ako Zajednički odbor ne uspije postići uzajamno prihvatljivo rješenje u roku od 15 dana od početka savjetovanja, a najkasnije 30 dana od datuma obavijesti, stranka koja je dostavila obavijest može poduzeti odgovarajuće mјere. Za potrebe ovog stavka „odgovarajuće mјere“ znači svaka mјera koju preporuči Zajednički odbor ili djelomična ili potpuna suspenzija ovog Sporazuma ili bilo kojeg posebnog sporazuma kako je naveden u članku 52. stavku 2.
4. Svaka odgovarajuća mјera poduzeta na temelju ovog članka mora biti razmjerna neispunjavanju obveza na temelju ovog Sporazuma i ne smije utjecati na druge obveze na temelju ovog Sporazuma na koje situacija ne utječe. Pri odabiru odgovarajućih mјera prednost se daje onim mјerama koje najmanje narušavaju funkciranje ovog Sporazuma ili bilo kojeg posebnog sporazuma kako je naveden u članku 52. stavku 2.

ČLANAK 54.

Olakšavanje suradnje

U cilju olakšavanja suradnje u okviru ovog Sporazuma stranke službenicima i stručnjacima uključenima u provedbu suradnje osiguravaju potrebnu opremu za obavljanje njihovih funkcija, u skladu sa zakonima, pravilima i propisima stranaka.

ČLANAK 55.

Teritorijalna primjena

Ovaj Sporazum primjenjuje se, s jedne strane, na područja na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije te pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima i, s druge strane, na državno područje Malezije.

ČLANAK 56.

Definicija stranaka

Za potrebe ovog Sporazuma pojam „stranke” znači EU ili njegove države članice, ili EU i njegove države članice, u skladu sa svojim nadležnostima, s jedne strane, i Vlada Malezije, s druge strane.

ČLANAK 57.

Budući razvoj i izmjene

1. Svaka stranka može u pisanom obliku podnijeti prijedlog za proširenje područja primjene suradnje ili izmjenu bilo koje odredbe ovog Sporazuma.
2. U svakom prijedlogu za proširenje područja primjene suradnje u obzir se uzimaju iskustva stečena u primjeni i provedbi ovog Sporazuma ili bilo kojeg posebnog sporazuma kako je naveden u članku 52. stavku 2.
3. Svako proširenje područja primjene suradnje ili svaka izmjena ovog Sporazuma provodi se na temelju obostranog pisanog dogovora u obliku dopunskih sporazuma ili protokola ili odgovarajućih instrumenata koje dogovore stranke.
4. Takvi dopunski sporazumi, protokoli ili odgovarajući instrumenti stupaju na snagu na datum koji dogovore stranke i čine sastavni dio ovog Sporazuma.

ČLANAK 58.

Stupanje na snagu i trajanje

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca koji slijedi nakon datuma na koji je posljednja stranka obavijestila drugu stranku o završetku pravnih postupaka potrebnih za tu svrhu.

2. Ovaj Sporazum vrijedi za razdoblje od pet godina. Automatski se produljuje na sljedeće razdoblje od godinu dana, osim ako jedna stranka obavijesti drugu stranku pisanim putem o namjeri neproduljenja ovog Sporazuma šest mjeseci prije kraja bilo kojeg kasnijeg jednogodišnjeg razdoblja.
3. Svaka stranka može okončati ovaj Sporazum slanjem pisane obavijesti drugoj stranci. Prestanak počinje proizvoditi učinke šest mjeseci nakon što druga stranka zaprimi obavijest.

ČLANAK 59.

Obavijesti

Obavijesti koje se šalju u skladu s člankom 58. dostavljaju se Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije i Ministarstvu vanjskih poslova Malezije.

ČLANAK 60.

Vjerodostojan tekst

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva prijnerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, madarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom, talijanskom i malajskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U slučaju bilo kakvog neslaganja u tumačenju ovog Sporazuma stranke upućuju predmet Zajedničkom odboru.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Sporazum.

Съставено в Брюксел на четиринадесети декември две хиляди двадесет и втора година.

Hccho en Bruselas, el catorce de diciembre de dos mil veintidós.

V Bruselu dne čtrnáctého prosince dva tisíce dvacet dva.

Udfærdiget i Bruxelles den fjortende december to tusind og toogtyve.

Geschchen zu Brüssel am vierzehnten Dezember zweitausendzweiundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne teise aasta detsembrikuu neljateistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα τέσσερις Δεκεμβρίου δύο χλιάδες είκοσι δύο.

Done at Brussels on the fourteenth day of December in the year two thousand and twenty two.

Fait à Bruxelles, le quatorze décembre deux mille vingt-deux.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an ceathrú lá déag de mhí na Nollag sa bhliain dhá mhile fiche a dó.

Sastavljeni u Bruxellesu četrnaestog prosinca godine dvije tisuće dvadeset druge.

Fatto a Bruxelles, addi quattordici dicembre duemilaventidue.

Briselč, divi tükstoši divdesmit otrā gada četrpadsmitajā decembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt antrų metų gruodžio keturioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétézer-huszonkettedik év december havának tizenegyedik napján.

Magħmul fi Brussell, fl-erbatax-il jum ta' Diċembru fis-sena clfejn u tnejn u għoxrin.

Gedaan te Brussel, veertien december tweeduizend twċċentwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia czternastego grudnia roku dwa tysiące dwudziestego drugiego.

Feito em Bruxelas, em catorze de dezembro de dois mil e vinte e dois.

Întocmit la Bruxelles la paisprezece decembrie două mii douăzeci și doi.

V Bruseli štrnásteho decembra dvacetdvadsaťdva.

V Bruslju, štirinajstega decembra dva tisoč dvaindvajset.

Tchty Brysselissä neljäntenätoista päävänä joulukuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkaksi.

Som skedde i Bryssel den fjortonde december år tjugohundratjugotå.

Dibuat di Brussels pada empat belas hari bulan Disember dalam tahun dua ribu dan dua puluh dua.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

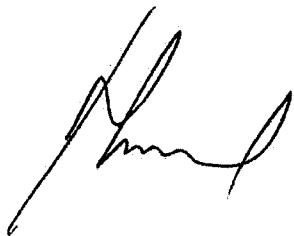

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flamische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

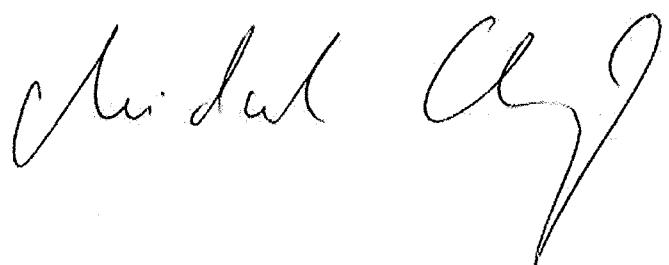
Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

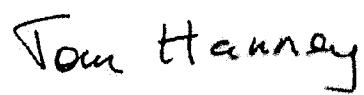
Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar ceann na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

a.r.

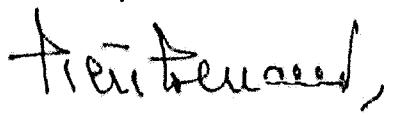
Pour la République française

PESC

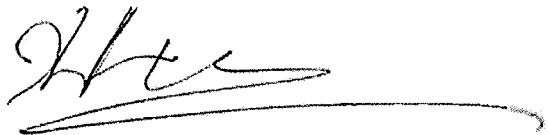
Za Republiku Hrvatsku

Ivan Stabuc

Per la Repubblica italiana

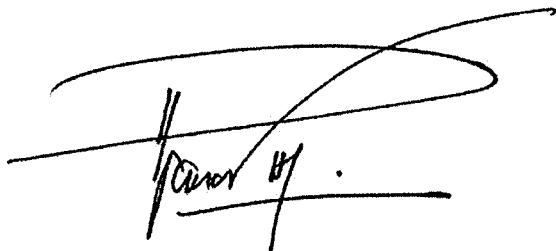
Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Mohamed Jaziri

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Ansg. Sen.

Pela República Portuguesa

 Luis

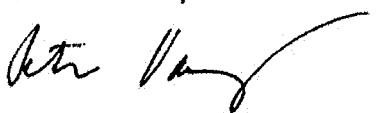
Pentru România

 Frat.

Za Republiko Slovenijo

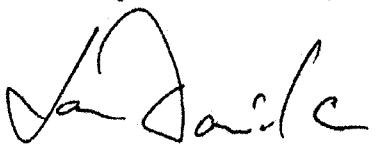
Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

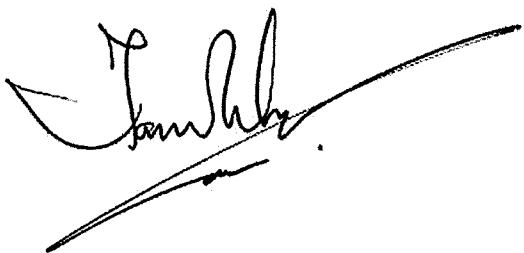
För Konungariket Sverige

За Европейската съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Па тун Европийкъ Тюсон
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sajungos vardu
Az Európai Unió részéről
Ghall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Untuk Kerajaan Malaysia

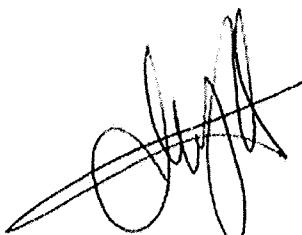

Предходният текст е заверено копие на оригинална, депониран в архивите на Енергийния секретариат на Съвета в Брюксел.
El texto que precede es copia certificada conforme del original depositado en los archivos de la Secretaría General del Consejo en Bruselas.
Predchozi text je ověřeným opisem originálu uloženého v archivu generálního sekretariátu Rady v Bruselu.
Foranstående tekst er en bekrefstet kopi af originaldokumentet deponeert i Rådets Generalsekretariats arkiver i Bruxelles.
Der vorstehende Text ist eine beglaubigte Abschrift des Originals, das im Archiv des Generalsekretariats des Rates in Brüssel hinterlegt ist.
Elinkev teksti on toestatud koopia originaalist, mis on antud hoiule noukogu peasekretariaadi ahiivi Brüsselis.
Io avvistata kopirvo elvui europijskoj uvljupago tvoj kroptotomu non eivai xarakterizirujuca otce appena tvoj Tovnich i pappiatocu tou Sympouliou otič Brusellos.
The preceding text is a certified copy of the original deposited in the archives of the General Secretariat of the Council in Brussels.
Le texte qui précède est une copie certifiée conforme à l'original déposé dans les archives du secrétariat général du Conseil à Bruxelles.
Is copi dñeimhthe é an teacs roimhe seo den scribhinn bhunaidh a taisceadh i gcartlann Ardúnalocht na Comhairle sa Óbhriseil.
Prethodni je tekst ovjereni primjera izvorniku pohranjenog u arhivu Glavnog tajništva Vijeća u Bruxellesu.
Il testo che precede è copia certificata dell'originale depositato negli archivi del Segretariato generale del Consiglio a Bruxelles.
Sis teksts ir apliecināta kopija, kas atbilst oriģinālam, kurš deponeē Padomes Ģenerālssekretariāta arhīvos Brisele.
Pirmas patiekas teksts yra Tarybos generalinio sekretoriatoto archyvuose Bruselyje deponeuoto originalo paliventata kopija.
A fenti szöveg a Tanács Főtitkárságának brüsszeli iratárólán letéthető eredeti példány hiteles másolata.
It-test precedenzi huwa kopja ē certifikata tal-original iddepozitit fl-arkivji tas-Sekretarijal Generali tal-Kunsill fi Brussell.
De voorgaande tekst is een voor gelijkluidend gewaamerkt afschrift van het origineel, nedergelegd in de archieven van het secretariaat-generaal van de Raad te Brussel.
Powyższy tekst jest uwierzytelnym odpisem oryginalu złożonego w archiwum Sekretariatu Generalnego Rady w Brukseli.
O texto que precede é uma cópia autenticada do original depositado nos arquivos do Secretariado-Geral do Conselho em Bruxelas.
Textul anterior constituie o copie certificata pentru conformitatea cu originalului depus in arhivele Secretariatului General al Consiliului la Bruxelles.
Predchadzajući text je overenou kopiju originala, ktorý je uložený v archive Generálneho sekretariátu Rady v Bruseli.
Zgornje besedilo je overjena kopija izvirnika, ki je depoziran v arhivu generalnega sekretariata Sveta v Bruslju.
Edella oleva tekssi on oikeaksi todistettu jäljennös Brysselissä olevan neuvoston paasitieeristön arkistoon talletetusta alkuperäisestä tekstillä.
Ovanstående text är en bestyrkt kopia av det original som deponerats i rådets generalsekretariats arkiv i Bryssel.

Bрюксел,
Brussels,
Brusel,
Bruxelles, den
Brüssel, den
Brüssel,
Brugge,
Brussels,
Bruxelles, le
An Bruselái,
Bruxelles,
Bruxelles, addi
Brusel,
Bruselas,
Brussel,
Brussel,
Brüssel,
Brüssel, dmus
Bruxelas, em
Bruxelles,
Brusel,
Bruselj,
Bryssel,
Brüssel den

20 -12- 2022

За генералния секретар на Съвета на Европейската съюз
Por el Secretario General del Consejo de la Unión Europea
Za generálního tajemníka Rady Evropské unie
For Generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union
Für den Generalsekretär des Rates der Europäischen Union
Europa Liidu Nõukogu peasekretäri nimel
Tin tov l'Evikó I pappiatocu tou Sympouliou tis Euvropeias Enosi
For the Secretary-General of the Council of the European Union
Pour le secrétaire général du Conseil de l'Union européenne
Ihar ceann Ardúnáil Chomhairle an Aontais Eorpach
Za glavnog tajnika Vijeća Europske unije
Per il Segretario Generale del Consiglio dell'Unione europea
Europas Savienības Padomes Ģenerālssekretāra vārds –
Europos Sąjungos Tarybos generalinio sekretoriaus vardu
Az Európai Unió Tanácsának főtitkára nevében
Għax-Sekretarju Generali tal-Kunsill tal-Unjoni Europea
Voor de Secretaris-Generaal van de Raad van de Europese Unie
W imieniu Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej
Pelo Secretario-Geral do Conselho da União Europeia
Pentru Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Za generalnega tajomnika Rady Evropskej unice
Za generalnega sekretarja Sveta Evropske unije
Europuan unionin neuvoston paasitieerim puolesta
Für generalsekretären för Europeiska unionens råd

M. van den HEUVEL,
Director-General